

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	1/25 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	10.04.2025
Sted:	Radisson Hotel & Conference Centre Oslo Airport
Deltakere:	Silje Alund Lødemel, Per Christian Nordal, Lene Vedal Moore, Olav Haugerud, Endre Straume Mårstig, Joakim Damian Gebhardt, Cecilie Thorbjørnsen og Kathrine Julin Pettersen Fra DiBK: Arnfinn Brenna Martinsen
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Silje Alund Lødemel
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

---

Sak 1/25   Protokoll fra klagenemndas møte 10.12.2024

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 2/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra SOFIA JOHANSSON (klagesaksnr. 2024/11802).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningssområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 26.11.2024 ble vedtak av 12.11.2024 påklaget av Sofia Johansson. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 20.09.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 12.11.2024 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant praksis i tiltaksklasse 3 innenfor godkjenningsområdene foretaket søkte om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4 og 13-5 første ledd og andre ledd bokstav a med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke at kravene var oppfylt for godkjenningsområdene i lavere tiltaksklasser. Søknaden ble derfor avslått i sin helhet.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1. Det vil si at foretaket har fått innvilget disse godkjenningsområdene. Det ble ved avgjørelsen sett hen til foretakets referanseprosjekter innsendt i klagen.

Generelle opplysninger om foretaket

Sofia Johansson har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket er et enkeltpersonforetak, og har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret ingen inntektsmottakere og ligger i Bærum i Akershus. Ingrid Sofia Johansson er innehaver av foretaket. Hun har utdanning tilsvarende mastergrad i arkitektur fra 2009.

Foretaket har sin virksomhet innen salg av arkitekt- og designtjenester samt tannlegevirksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 86.230 Tannhelsetjenester.

Saksgang

20.09.2024 Søknad

18.10.2024 Foreløpig svarbrev

05.11.2024 Tilsvar fra foretaket

12.11.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

26.11.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

24.02.2025 Delvis omgjøring av vedtak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de ønsker å klage på avslag på søknad som ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 og eventuelt 2 på grunn av at Johansson misforsto at direktoratet manglet prosjekt som viste at Johansson har erfaring som var mer enn 4, 6 og 8 år. Foretaket har derfor lagt ved 2 prosjekter fra henholdsvis 2012 og 2013 og ønsker på bakgrunn av dette en ny vurdering av tiltaksklasse 1 og 2.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget. Utdanning som arkitekt vil også være relevant utdanning for området.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Sofia Johansson har utdanning fra Sverige tilsvarende mastergrad i arkitektur fra 2009.

Denne utdanningen oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for området.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 første ledd og tilhørende veiledning. Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 2 omfatter søknader med noe kompleksitet der

antall ansvarlige foretak og ansvarsoppgaver medfører at koordineringsbehovet for prosjektering, utførelse eller kontroll er krevende. Dette vil for eksempel omfatte flertrinnsøknader der ansvarsforholdene i tiltaket er oppsplittet og krever koordinering. Andre forhold som spiller inn, er eventuelle dispensasjoner.

Foretaket må som sagt vise til minimum 6 års relevant praksis med godkjenningsområdet for at kravet til praksislengde skal være oppfylt. Praksisen må være fra samme eller høyere tiltaksklasse, jf. SAK10 §§ 11-3 første ledd med tilhørende veiledning og 11-4 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til tre prosjekter i perioden 2022-2024. Prosjektene gjaldt utarbeidelse av søknad og tilhørende dokumentasjon i forbindelse med et tilbygg og ombygg av eksisterende enebolig, tilbygg av entre på hytte og oppføring av garasje/hybel.

I prosjektet fra 2022 beskriver foretaket at Johansson var delaktig i søknadsprosessen med utarbeidelse av nabovarsel. Videre skriver foretaket at søknadsprosessen var noe komplisert da det måtte søkes om dispensasjon for ett forhold. Direktoratet finner likevel at prosjektet vurderes til tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsen av tiltaket, søknadsprosessen, kompleksitet og Johanssons rolle.

I prosjektet fra 2023 beskriver foretaket at Johansson var ansvarlig for søknadsprosessen som hadde et ukomplisert forløp. Direktoratet vurderer prosjektet til tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsene av tiltaket, søknadsprosessen og kompleksiteten.

I prosjektet fra 2024 beskriver foretaket at Johansson var ansvarlig for søknadsprosessen og kommunikasjon med kommunen. Det måtte søkes dispensasjon for ett forhold og det har vært gjentakende kommunikasjon med kommunen. Direktoratet finner likevel at prosjektet vurderes til tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsen av tiltaket, søknadsprosessen og kompleksiteten.

Foretaket har i klagesaksmgangen vist til ytterligere to prosjekter fra 2012 og 2013. Disse prosjektene gjaldt utforming av byggesøknad i forbindelse med utvidelse av eksisterende villa samt byggesøknad i forbindelse med oppføring av en villa inkludert garasje og «friggebod». I prosjektet fra 2012 ledet Johansson prosessen med kommunen og kunden, og utformet byggesøknad. Søknadsprosessen er ikke beskrevet utover dette, men ut ifra tiltakets omfang og kompleksitet vurderes prosjektet til tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsen. I prosjektet fra 2013 var Johansson delaktig i prosjektet i samarbeid med annen arkitekt. Søknadsprosessen er ikke beskrevet utover dette, men ut ifra tiltakets omfang og kompleksitet vurderes også dette prosjektet til tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsen.

På bakgrunn av det ovennevnte finner ikke direktoratet at foretaket har vist til relevant praksis for godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, da samtlige referanseprosjekter vurderes til å omfattes av tiltaksklasse 1.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være utdanning innen arkitektur.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Sofia Johansson har utdanning fra Sverige tilsvarende mastergrad i arkitektur fra 2009.

Denne utdanningen oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for området.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav b og tilhørende veiledning. Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 omfatter arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet og andre bygninger med bruksareal fra 500-5000 kvadratmeter med enkle krav til arkitektonisk utforming. Endringer i eksisterende bygninger der bygget i seg selv har en viss arkitektonisk eller kulturell verdi, inngår også. Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 omfatter også enkel prosjektering etter byggt teknisk forskrift innenfor ulike fagområder som bygningsfysikk, lydforhold og sikkerhet ved brann. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg inntil 5 etasjer samt store utendørstribuner, bruer og middels høye tårn.

Foretaket har som sagt dokumentert at Johansson har utdanning tilsvarende mastergrad og må vise til minimum 6 års relevant praksis med godkjenningsområdet for at kravet til praksislengde skal være oppfylt. Praksisen må være fra samme eller høyere tiltaksklasse, jf. SAK10 §§ 11-3 første ledd med tilhørende veiledning og 11-4 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til tre prosjekter i perioden 2022-2024. Prosjektet fra 2022 gjaldt prosjektering og utarbeidelse av tegninger (fasade, plan, situasjonsplan og seksjon) med hensyn til krav om arkitektonisk utforming, universell utforming, konstruksjonssikkerhet og brannkrav i forbindelse med oppføring av garasje/hybel. Prosjektet fra 2023 gjaldt utførelse av tegninger med hensyn til dimensjonering, isolering og takkonstruksjon i forbindelse med et tilbygg til en hytte. Prosjektet fra 2024 gjaldt prosjektering og ansvar for alle tegninger med hensyn til universell utforming, miljø/helse, brannkrav, krav om lyd og

lysforhold, fuktsikring av våtrom, og bygningsfysikk/energikrav i forbindelse med oppføring av enebolig på ca. 300m².

Ut ifra beskrivelsene av tiltakene, arbeidsoppgaver og kompleksitet vurderer direktoratet samtlige av prosjektene til tiltaksklasse 1.

Foretaket har i klagesaksomgangen vist til ytterligere to prosjekter fra 2012 og 2013.

Foretaket har i klagesaksomgangen vist til ytterligere to prosjekter fra 2012 og 2013. Disse prosjektene gjaldt utvidelse av eksisterende villa samt oppføring av en villa inkludert garasje og «friggebod». Johansson var ansvarlig for tegninger og arkitektonisk utforming i begge tiltakene. Også disse prosjektene vurderes til tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsene.

På bakgrunn av det ovennevnte finner ikke direktoratet at foretaket har vist til relevant praksis innen prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2, da samtlige referanseprosjekter vurderes til å omfattes av tiltaksklasse 1.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Sofia Johansson verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de pålagde godkjenningssområdene.»

Sak 3/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra ARAI PROSJEKT AS (klagesaksnr. 2024/11715).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 28.11.2024 ble vedtak av 28.11.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 20.10.2024 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 28.11.2024 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1

Avslaget for samtlige områder ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse har relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1 og 11-3 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Arai Prosjekt AS fikk sentral godkjenning første gang 06.10.2015. Foretaket har tidligere hatt sentral godkjenning for prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1 og

prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for prosjektering av arkitektur. I perioden 08.10.2021 – 01.10.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av taktekkingsarbeid i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Foretaket har per i dag sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av taktekkingsarbeid i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 7 inntektsmottakere og ligger i Skien kommune i Telemark. Paal Haruki Sanni er daglig leder. Han har sivilingeniørgrad innen offshoreteknologi fra 2001 og bachelorgrad innen maskin, studieretning materialteknikk fra 2000, ettårig forkurs for ingeniørhøgskoler og maritime høyskoler, fagbrev i kjemi/prosess, i tillegg til at han har tatt faget innføring i taksering av fast eiendom ved Høgskulen på Vestlandet, og tatt flere fag i mastergradsstudiet i industriell økonomi ved Universitetet i Stavanger.

Foretaket har sin virksomhet innen kjøp og salg av aksjer/andeler, samt investering i eiendom og utleievirksomhet, og salg av konsulenttjenester innen bygg, anlegg og offshore. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 68.209 Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers.

Saksgang

20.10.2024 Søknad

12.11.2024 Foreløpig svarbrev

28.11.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

28.11.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at maskiningeniør var samme utdanning som bygg og anlegg. Foretaket mener at begge fagretningene har felles fag og samme konstruksjonsinnhold, og at det kun er noen spesialiseringsfag som skiller. Videre skriver foretaket at faglig leder Paal Haruki Sanni er sivilingeniør med hovedfag innen materialteknologi, som de også mener er relevant for området.

Foretaket skriver også at Sanni har bred erfaring med broer og større bygg i høyere tiltaksklasse, så de kan ikke forstå at foretaket har hatt fått avslag for tiltaksklasse 1. Foretaket mener også at innholdet i et mesterbrev er betydelig mindre enn utdanningen Sanni har.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningssområdene prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1, prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1 og prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningssområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de pålagde godkjenningssområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningssområdene vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget. Bachelor-/ingeniørgrad innen bygg vil også være relevant.

Foretaket har som nevnt dokumentert at daglig og faglig leder Paal Haruki Sanni har sivilingeniørgrad innen offshoreteknologi fra 2001 og bachelorgrad innen maskin, studieretning materialteknikk fra 2000, ettårig forkurs for ingeniørhøgskoler og maritime høgskoler, fagbrev i kjemi/prosess, i tillegg til at han har tatt faget innføring i taksering av fast eiendom ved Høgskulen på Vestlandet, og tatt flere fag i mastergradsstudiet i industriell økonomi ved Universitetet i Stavanger.

Både sivilingeniørgraden og bachelorgraden oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 1.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte bachelorgraden eller mastergraden er tilstrekkelig relevant for prosjektering av arkitektur, konstruksjonssikkerhet og bygningsfysikk.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a, f og g med tilhørende veiledninger.

Arkitekturprosjektering omfatter arkitektonisk utforming av bygning, anlegg eller konstruksjon. Dette innebærer utforming av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta og prosjektering av utendørsområder som veier og parkeringsplasser. Universell utforming av utendørsområder og planløsning i bygget inngår også. Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1 innebærer arkitektonisk utforming av tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet. Dette omfatter bygninger med bruksareal inntil 500 kvadratmeter og større industri- eller lagerbygninger med enkel planløsning. Endringer i eksisterende bygninger der selve bygget ikke har betydelig arkitektonisk verdi, inngår også. Dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter også enkel prosjektering etter byggteknisk forskrift innenfor ulike fagområder som konstruksjonssikkerhet, sikkerhet ved brann, planløsning, bygningsfysikk, energi, lydforhold samt miljø og helse. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 1 kan være enebolig, tomannsbolig og andre lignende mindre bygninger. Utendørstribuner, små bruer og tårn er også eksempler som omfattes av dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Ved vurderingen av om en utdanning anses relevant for prosjektering av arkitektur

vil det være avgjørende at utdanningen gir tilstrekkelig byggeteknisk forståelse for å ivareta prosjektering av de ulike fagområdene, samt funksjon og design, herunder estetisk planlegging og utforming.

Prosjektering av konstruksjonssikkerhet omfatter prosjektering av byggverkets totale stabilitet under oppføring og i bruk. Dimensjonering av bærende elementer som fundamenter, vegger, søyler, dekker og takkonstruksjoner inngår også. Godkjenningsområdet omfatter i tillegg å utrede behov for sikringstiltak ved oppføring og ved bruk av tiltaket. Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1 omfatter prosjektering av bæreevne og stabilitet av tiltak med liten vanskelighetsgrad i pålitelighetsklasse 1 og brannklasse 1. Dette vil være dimensjonering av bærende elementer ved bruk av enkle beregninger eller tabeller og ved gode grunnforhold og standardlaster. Eksempler på tiltak i tiltaksklasse 1 kan være fritids- og enebolig, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus og små barnehager. Andre eksempler kan være landbruksbygg, lager- og industribygg, mindre utendørsribuner med plass til inntil 500 personer, små bruer med inntil 10 meter spennvidde og tårn inntil 10 meter.

For at en utdanning skal anses relevant for prosjektering av konstruksjonssikkerhet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for byggteknikk og at utdanningen gir et bredt nok grunnlag med tanke på konstruksjonsforståelse, herunder opplæring i dimensjonering og ulike typer konstruksjoner.

Prosjektering av bygningsfysikk innebærer å verifisere ytelser og tekniske løsninger for fagområdene energi, strålingsmiljø, lyd og fukt. Dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter prosjektering av bygningsfysikk i byggverk for publikum og arbeidsbygning inntil 2 etasjer. Bygninger med boenheter med maksimalt to boenheter over hverandre omfattes også, som for eksempel fritids- og enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus.

For at utdanningen skal anses relevant for godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk, må den inneha opplæring i fag som gir nødvendig teoretisk kunnskap og forståelse av sentrale temaer innen bygningsfysikk og byggeteknikk.

Som nevnt er bachelorgraden til Sanni rettet mot maskin med studieretning materialteknikk. Som maskiningeniør designer du produkter, anlegg og prosesser, utformer produksjonsutstyr og styrer produksjonsprosesser. Det fremgår av innsendt fagplan at utdanningen hadde opplæring i fag som *materiallære, maskintegning, konstruksjonsmekanikk, termodynamikk, sveiseteknikk, korrosjon og korrosjonsvern, maskinelement, fluidmekanikk, elektrisitetslære og datateknikk*, i tillegg til fag innen matematikk, økonomi, fysikk og kjemi.

Når det gjelder mastergraden er denne som sagt rettet mot offshoreteknologi med spesialisering innen teknisk miljøvern. Gjennom en slik utdanning får man kunnskap om marin- og offshorokonstruksjoner, undervannsproduksjon, akvakultur og vind- og bølgekraft. Det fremgår av innsendt fagplan at utdanningen hadde opplæring i fag som *pålitelighets- og*

risikoanalyse, separasjonsteknologi, bioprosessanalyse, drifts- og vedlikeholdsstyring, prosessanlegg olje og gass, miljø og miljøforvaltning og teknisk sikkerhet, i tillegg til fag innen matematikk, planlegging, ledelse og HMS.

Til forskjell fra dette gir en ingeniørgrad innen bygg opplæring i emner som materiallære med fokus på egenskapene til bygningsmaterialer som betong, stål, tre osv., i tillegg til statikk, konstruksjonsteknikk, bygningsutforming, husbyggingsteknikk, trekonstruksjoner, betong- og stålkonstruksjoner osv. Direktoratet finner ikke at utdanningen til Sanni gir kompetanse innen byggteknikk, eller at de gir den nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som prosjekterende av arkitektur, konstruksjonssikkerhet og bygningsfysikk, og oppgavene som fører med. Når det gjelder materiallæren for maskin er den rettet mot materiallære for mekaniske komponenter, og ikke bygningsmaterialer som nevnt over. Utdanningen til Sanni vurderes på bakgrunn av dette som ikke tilstrekkelig relevant for de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder anførselen fra foretaket om at utdanningen til Sanni er samme utdanning som bygg og anlegg, og at begge fagretningene har felles fag, viser vi til det som ble skrevet ovenfor. Når det gjelder fellesfagene som det henvises til ønsker direktoratet å bemerke at disse fagene i utgangspunktet ikke er avgjørende ved relevansvurderingen. Det avgjørende er at utdanningen gir tilstrekkelig kompetanse innenfor de gitte fagområdene.

Foretaket har også vist til at Sanni har tatt andre fag, blant annet faget innføring i taksering av fast eiendom ved Høgskulen på Vestlandet, og tatt flere fag i mastergradsstudiet i industriell økonomi ved Universitetet i Stavanger. Direktoratet finner heller ikke at disse fagene er relevante for de påklagde godkjenningssområdene. Det er også vist til kursbevis innen byggeteknikk for Sanni.

Til dette vil direktoratet bemerke at byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet, og kan derfor ikke veie opp for manglende formell, relevant utdanning. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22, 11/23, 19/24 og 29/24.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de

påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1 og prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1 tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Arai Prosjekt AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1, prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1 og prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for påklagde godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 04.04.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 4/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra OSLO SNEKKER AS (klagesaksnr. 2024/12011).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 06.12.2024 ble vedtak av 06.12.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 22.10.2024 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 06.12.2024 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse har relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1 og 11-3 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd

Generelle opplysninger om foretaket

Oslo Snekker AS fikk sentral godkjenning første gang 08.11.2023. Foretaket har sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2. Godkjenningen er gyldig til 08.11.2026.

Oslo Snekker AS har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 36 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Christoffer Engebretsen Bjørland er daglig leder. Det er ikke dokumentert

utdanning for han. Foretaket har vist til faglig leder Antons Bogdanovs. For han er det dokumentert utdanning fra Latvia tilsvarende både bachelor- og mastergrad.

Foretaket har sin virksomhet innen snekring, tømring, montering av dører, vinduer, isolasjon og alt som hva derved står i forbindelse. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.320 Snekkerarbeid.

Saksgang

22.10.2024 Søknad

06.12.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

06.12.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at faglig leder tidligere var faglig leder i Yt Entreprenør AS med organisasjonsnummer 987675578 som fikk godkjent utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 basert på hans erfaring og utdanning. Videre skriver foretaket at utdanningen er annerledes enn norsk byggingeniør, da den har fellesfag og i tillegg rør, ventilasjon, tømmer osv. Foretaket skriver også at utdanningen er 4,5 år og derfor mer omfattende enn den norske utdanningen.

Foretaket mener på bakgrunn av dette at kravet til utdanning er oppfylt og dokumentert, og stiller spørsmål til hvorfor den tidligere har blitt godkjent, men nå avslås.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fag-/svennebrev i rørleggerfaget. Høyere utdanning innen KEM/VVS vil også være relevant.

Foretaket har som sagt dokumentert at faglig leder Antons Bogdanovs har utdanning fra Latvia som er vurdert av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT) tilsvarende en akkreditert norsk bachelorgrad og to akkrediterte norsk mastergrader fra henholdsvis 2009, 2010 og 2016. Utdanningene er innen fagområdene "Civil Engineering", "Civil Construction and Real Estate Management" og "Economics, Quantative Method of Financial Analysis, Financial Risk Management".

Kravet til utdanningsnivå er dermed oppfylt for det påklagde godkjenningsområdet.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen er relevant for utførelse av sanitærinstallasjoner.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav o med tilhørende veiledning. Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av sanitærinstallasjoner inkludert montering av rørsystemer med tilhørende komponenter og utstyr. Fagområdet omfatter også lyd- og brannetting av rørføringer. Legging av stikkledninger frem til kommunalt ledningsnett og installering av manuelle brannslanger inngår også. Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil. Dette kan for eksempel være installasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus samt mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i fag knyttet til rørsystemer, sanitæranlegg og installasjoner.

Utdanningene til faglig leder er rettet mot henholdsvis bygg og byggteknikk, bygg og eiendomsforvaltning, og økonomi og risikostyring.

Utdanningene innen bygg og eiendomsforvaltning og økonomi og risikostyring er etter direktoratets vurdering ikke relevante da de ikke inneholder opplæring i fag knyttet til nettopp rørsystemer, sanitæranlegg eller installasjoner. Når det gjelder utdanningen innen bygg fremgår det av innsendt fagplan at utdanningen inneholder opplæring i fag som *introduction to civil engineering and building, descriptive geometry and engineering graphics, testing of structural engineering, basic course of engineering geology, building chemistry, building machines, practical geodesy, building materials, structural analysis, basic course of architectural design, heating, ventilation and air conditioning, water supply and sewerage, concrete science, construction technology and industrial safety, planning and organization of building construction, basic course of geotechnical engineering, building structures, maintenance of buildings, wood and plastic structures, reinforced concrete structures, steel structures, assembling technology of sanitary equipment, management in building products manufacturing, diagnostics of buildings og technology of building repair works.*

Når det gjelder den dokumenterte utdanningen vurderer direktoratet at utdanningen har sin hovedtyngde innen byggfag. Utdanningen inneholder også noe opplæring i fag med relevans opp mot det påklagde godkjenningsområdet, som for eksempel *water supply and sewerage og assembling technology of sanitary equipment*. Det fremgår at disse fagene til sammen er på 6 ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System), som tilsvarer 6 studiepoeng i Norge. Direktoratet finner som sagt at disse fagene gir noe kompetanse innen rørsystemer og installasjon av sanitæranlegg, men at det blir for grunnleggende sett opp mot det faglige innholdet i godkjenningsområdet.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen har relevante elementer for utførelse av sanitærinstallasjoner, men utover dette kan ikke direktoratet se at utdanningen har en tilstrekkelig faglig bredde innen VVS-tekniske fag til at den gir kompetansen som skal til for å kunne stå for utførelse av sanitærinstallasjoner. Direktoratet finner dermed ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler de påklagde godkjenningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes til å ikke være tilstrekkelig relevant for utførelse av sanitærinstallasjoner

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har som sagt henvist til at Bogdanovs tidligere har vært faglig leder i et annet foretak som har hatt godkjenning for området på bakgrunn av hans kvalifikasjoner. Ved søknad om sentral godkjenning må det vedlegges dokumentasjon som viser at kravene i SAK10 er oppfylt. Direktoratet saksbehandler etter gjeldende regelverk, og dersom det ikke er dokumentert at kravene er oppfylt vil dette føre til avslag eller delvis avslag på søknaden. Vi har ikke mulighet til å fravike fra disse kravene. Dette gjelder også ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning. Ved søknad om fornyelse tar vi en ny vurdering av om kravene er oppfylt, der det også legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon. Det er derfor ingen automatikk i at man får innvilget sentral godkjenning, jf. SAK10 §§ 13-2 og 13-4. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Oslo Snekker AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 5/25   Klage på vedtak om omgjøring av vedtak om sentral godkjenning fra
ROGALAND BRANN OG SIKKERHET ANS (klagesaksnr. 2024/12212).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder begrunnelsen for innvilgelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Foretaket sendte e-post til direktoratet 09.12.2024 der de ba om utsatt klagefrist på vedtak om omgjøring av sentral godkjenning datert 18.11.2024. Foretaket fikk deretter utsatt klagefrist til 11.12.2024. Foretaket sendte deretter inn klage på vedtak om omgjøring av sentral godkjenning 11.12.2024. Klagen er således rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 02.07.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 23.09.2024 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 2
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig leder Ingvar Gjerland oppfylte kravet til utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Foretaket påklagde vedtaket 08.10.2024. Foretaket sendte da inn en klage i to deler, der foretaket først og fremst ba om at direktoratet behandlet del 1 av klagen, og subsidiært del 2. I del 1 av klagen skrev foretaket at de klagde på bakgrunn av at Ingvar Gjerland ikke var godkjent som faglig leder for godkjenningssområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3. I del 2 av klagen skrev foretaket at de ønsket at Bjarne Hagen skulle godkjennes midlertidig som faglig leder for de påklagde godkjenningssområdene, dersom Ingvar Gjerland ikke kunne legges til grunn.

Direktoratet fattet 18.11.2024 vedtak om omgjøring av sentral godkjenning, der foretaket fikk innvilget godkjenningssområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3. Direktoratet fant ikke at kravet til utdanning var oppfylt for Ingvar Gjerland. Godkjenningssområdene ble dermed innvilget på bakgrunn av Bjarne Hagen som faglig leder.

Foretaket har deretter påklagd vedtaket om omgjøring, og er uenige i begrunnelsen om at Ingvar Gjerland ikke kan godkjennes som faglig leder.

Generelle opplysninger om foretaket

Rogaland Brann og Sikkerhet ANS fikk sentral godkjenning første gang 13.02.2003. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene. I perioden 02.07.2021 – 02.07.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for begge de påklagde godkjenningssområdene i tiltaksklasse 3.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Haugesund i Rogaland. Ingvar Gjerland er daglig leder. Han har 3-årig ingeniørutdanning innen bygg, 3-årig ingeniørutdanning ved linje for bedriftsøkonomi, 1-årig påbygning til ingeniørutdanning innen brannteknikk i tillegg til andre fag fullført ved Bergen Ingeniørhøgskole og Høgskolen i Stavanger. Det er også dokumentert at ansatt Bjarne Hagen har utdanning tilsvarende sivilingeniørgrad innen *Fire Protection Engineering*.

Foretaket har sin virksomhet innen rådgivende ingeniørtjenester innen brann- og sikkerhetsteknikk samt hva hermed står i forbindelse. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.129 Annen Teknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

Sak 2024/6958

02.07.2024 Søknad

10.09.2024 Foreløpig svarbrev

11.09.2024 Mottatt tilleggsinformasjon

23.09.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

Sak 2024/9758

08.10.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

31.10.2024 Brev om behov for ytterligere opplysninger i klagesak

04.11.2024 Brev fra foretaket til direktør Per Arne Horne og avdelingsleder Line Holmestad

07.11.2024 Tilsvare fra direktoratet

10.11.2024 Tilsvare og supplerende brev fra foretaket

14.11.2024 Mottatt tilleggsinformasjon i klagesak

18.11.2024 Tilsvare fra direktoratet

18.11.2024 Vedtak om omgjøring

Sak 2024/12212

08.12.2024 E-post fra foretaket med spørsmål om klagefrist

09.12.2024 E-post fra foretaket om forespørsel om utsatt klagefrist

09.12.2024 Tilsvare fra direktoratet og bekreftelse på utsatt klagefrist til 11.12.2024

11.12.2024 Klage på omgjøringsvedtak

Foretakets anførsler og bakgrunn for saken

Foretaket ved Ingvar Gjerland har sendt inn en klage bestående av 99 sider. Klager innleder med et grunnlag for dokumentet, etterfulgt av en gjennomgang av Rogaland Brann og Sikkerhet ANS tidligere søknader om sentral godkjenning, deretter tar klager for seg klageprosessen mot direktoratet og vedtak datert 23.09.2024, etterfulgt av redegjørelse og argumentasjon knyttet til overgangsordningen for sentral godkjenning. Avslutningsvis har klager skrevet svar til omgjøringsvedtaket av 18.11.2024 i tillegg til en oppsummering og konklusjon helt til slutt.

I det følgende gjengis hovedpunktene i anførslene fra klagen ut ifra oppsettet i klagebrevet. For en fullstendig oversikt over anførslene i klagen vises det til klagen i sin helhet, som følger vedlagt saken som vedlegg 14.

0 Grunnlaget for dokumentet

Klager redegjør her for sakens tidslinje. Direktoratet henviser til sakens bakgrunn og saksgangen nevnt over. Klager anfører også at det er Ingvar Gjerland som har vært godkjent faglig leder i foretaket siden første vedtak om sentral godkjenning av 13.02.2003.

1 Gjennomgang av RBS (Rogaland Brann og Sikkerhet ANS) sine søknader om sentral godkjenning

1.1 Bakgrunn for gjennomgangen

Klager skriver at direktoratet har fremsatt ulike og negative påstander om forhold som er knyttet til foretakets søknad i 2003, samt påfølgende søknader fra 2006, 2009, 2012, 2015, 2018, 2021 og 2024. Klager mener derfor det er nødvendig med en korrekt beskrivelse av forhold knyttet til disse søknadene.

1.2 Førstegangs søknad om sentral godkjenning i 2003

Klager innleder her med at søknad om sentral godkjenning i 2003 var regulert av forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett 1997 (GOF). Videre skriver klager at det ved søknad om sentral godkjenning i 2003 etter GOF § 11 blant annet dokumenteres at foretaket innehar kompetent faglig ledelse. Klager skriver deretter at Ingvar Gjerland ble søkt som faglig leder i tiltaksklasse 3. Ifølge klager innvilget daværende Statens bygningstekniske etat søknaden på bakgrunn av faglig leder Ingvar Gjerland. Klager viser til ordlyden i vedtaket om at den sentrale godkjenningsordningen bekrefter at foretaket har dokumentert at det oppfyller kravene i GOF §§ 4 nr. 2 og 11, i tillegg til at godkjenningen er basert på en vurdering av samlet faglig ledelse, etter reglene i GOF §§ 10 og 11, og at foretaket har tilgang på kvalifisert ledelse.

Samlet gjengivelse av punktene 1.2 – 1.8

Klager viser deretter til påfølgende søknader om sentral godkjenning. Klager mener at Ingvar Gjerland var faglig leder i samtlige søknader. I søknaden fra 2012 og videre så henviser også klager til at foretaket fikk innvilget sentral godkjenning i henhold til kravene i SAK10.

1.9 Søknad om fornyelse av sentral godkjenning i 2024

Klager viser til at foretaket hadde oppgitt Ingvar Gjerland som faglig leder også ved søknad om fornyelse i 2024. Klager henviser til at direktoratet sendte brev til foretaket og ba om ytterligere dokumentasjon i forbindelse med søknaden, herunder dokumentasjon på utdanning og ansettelse for Bjarne Hagen. Klager skriver at foretaket besvarte dette i brev datert 11.09.2024 der de henviste til at faglig leder for godkjenningsområdene var Ingvar Gjerland, og at han hadde blitt godkjent i tidligere søknader. Foretaket henviste også til at Gjerland var under utdanning ved Høgskolen på Vestlandet på masterstudiet innen brannsikkerhet. Videre skrev foretaket at masteroppgaven har blitt utsatt av flere ulike årsaker, men at den er under gjennomføring og skal leveres våren 2025. Videre skrev foretaket at ettersom Gjerland ikke kunne fremlegge vitnemål på utdanningsnivå som master, redegjorde de for hans utdanning som etter foretakets beregninger tilsvarer 474 studiepoeng. Foretaket mente dette tilfredsstilte kravet til utdanningsnivå e, jf. SAK10 §§ 11-2.

Klager skriver at foretaket reagerte sterkt på vedtaket til direktoratet, og mente vedtaket fremsto som et direkte angrep mot Ingvar Gjerland.

2 Klageprosessen mot DiBK

Samlet gjengivelse av punktene 2.1 – 2.8

Klager skriver at foretaket leverte en omfattende klage på vedtaket av 23.09.2024.

Som tidligere nevnt sendte foretaket inn en klage i to deler, der foretaket først og fremst ba om at direktoratet behandlet del 1 av klagen, og subsidiært del 2. I del 1 av klagen skrev foretaket at de klagde på bakgrunn av at Ingvar Gjerland ikke var godkjent som faglig leder

for godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3. I del 2 av klagen skrev foretaket at de ønsket at Bjarne Hagen skulle godkjennes midlertidig som faglig leder for de påklagde godkjenningsområdene, dersom Ingvar Gjerland ikke kunne legges til grunn. Det henvises til disse dokumentene i sin helhet som følger vedlagt saken som vedlegg 5.

Klager viser til at foretaket mottok et brev fra direktoratet i forbindelse med klagesaken, der det ble etterspurt dokumentasjon som viser retningen og/eller fagsammensetningen på utdanningen til Bjarne Hagen. Klager skriver at foretaket med dette forsto at direktoratet har opprettholdt at Ingvar Gjerland ikke godkjennes som faglig leder i tiltaksklasse 3.

Klager informerer om at foretaket sendte et brev til direktoratet ved direktør Per Arne Horne og avdelingsleder Line Holmestad, datert 02.11.2024. Bakgrunnen for dette var at foretaket fant det nødvendig å konkretisere og tydeliggjøre punkter som foretaket anså som viktige for behandling av saken.

I brevet stiller også foretaket seg undrende til saksbehandlingen hos direktoratet og behandlingen av foretakets søknad om fornyelse av sentral godkjenning. I den forbindelse viser foretaket til at det ikke har kommet noen tilbakemeldinger fra direktoratet ved den første godkjenningen i 2003 at den ble gitt med unntak fra bestemmelser i regelverk. Foretaket mener tvert om at totaliteten av den gjennomførte utdanningen som Gjerland hadde gjennomført og dokumentert før 13.02.2003 var behandlet og godkjent, og tilfredsstilte de høyeste krav til utdanning. Foretaket har også vist til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Klager viser deretter til at brevet ble besvart av direktør Horne i brev av 07.11.2024. I brevet ble det blant annet vist til at kravet til utdanningsnivå ikke var oppfylt for Gjerland, og at foretaket i samtlige søknader fra 2010 til dags dato har fått innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av at det først har redegjort for faglig ledelse med mastergrad, deretter at det er dokumentert faglig ledelse med mastergrad, herunder Bjarne Hagen og Ruben Dobler Strand, og at overgangsbestemmelsen ikke vil komme til anvendelse for Rogaland Brann og Sikkerhet ANS. Klager mener at direktoratet med dette brevet fremsetter påstander mot foretaket og Ingvar Gjerland som både er misvisende og feilaktig.

Foretaket sendte deretter et nytt brev til direktoratet ved direktør Horne og avdelingsleder Holmestad datert 10.11.2024. I dette brevet henviste foretaket til at det i samtlige søknader fremgikk at Gjerland ikke hadde formalutdanningsnivå som sivilingeniør, samtidig som Gjerland har en utdanningssammensetning som er mer omfangsrik enn en ordinær mastergrad. Når det gjelder overgangsbestemmelsen så viser foretaket til at det ikke har vært endringer i den faglige ledelsen eller foretakets godkjenningsområder i tiltaksklasse 3 fra perioden før 01.01.2016 til dags dato. Foretaket viser også til at det i 2016/2017 ble inntatt kriterie fra NS3901 om krav til risikoanalyse i byggverk som krav for sentral godkjenning, ved at det ble stilt krav om at foretak med sentral godkjenning skulle ha minst 3

ansatte. Foretaket skriver at det er derfor både Ruben Dobler Strand og Bjarne Hagen ble presentert som personer som inngikk i arbeidsstyrken hos foretaket.

Klager skriver deretter at de sendte inn etterspurt dokumentasjon i klagesak 13.11.2024.

Direktoratet ved avdelingsdirektør Holmestad besvarte foretakets brev datert 10.11.2024 den 18.11.2024. I svaret så gjentok direktoratet at overgangsbestemmelsen ikke kommer til anvendelse i foretakets tilfelle. Det henvises til disse brevene i sin helhet som følger vedlagt saken som vedlegg 7, 8, 9 og 11.

2.9 Brev fra DiBK datert 18.11.2024, «Klagen tas til følge – Rogaland Brann og Sikkerhet ANS, org. nr 988485632» (saksnr: 2024/9758)

Klager henviser her til at foretaket mottok brev og vedtak fra direktoratet datert 18.11.2024 der direktoratet tok klagen til følge. Klager henviser til at brevet, eller omgjøringsvedtaket, har følgende hovedpunkter:

- Direktoratet avviser klagens del 1 og opprettholder at Gjerland ikke godkjennes som faglig leder i tiltaksklasse 3
- Direktoratet har tatt klagens del 2 til følge og godkjent Bjarne Hagen som faglig leder

Omgjøringsvedtaket med tilhørende brev følger vedlagt saken som vedlegg 12.

3 Overgangsordninger for sentral godkjenning gjeldende fra 1. januar 2016

3.1 RBS omtale av overgangsordning i klagesaksprosessen

Klager skriver her at foretaket har gitt en utfyllende beskrivelse under dette punktet i sitt brev av 02.11.2024. Klager skriver at alt som er skrevet der opprettholdes i sin helhet.

Klager skriver videre at foretaket ble i forbindelse med klagesaksbehandlingen gjort kjent med overgangsordningen for sentral godkjenning. Foretaket skriver at overgangsordningen som har vært gjeldende fra 01. januar 2016, ikke har vært et sakstema i Rogaland Brann og Sikkerhet ANS sine søknader om sentral godkjenning, verken i 2015, 2018, 2021 og 2024. Klager mener derfor at Ingvar Gjerland sitt kompetansenivå som faglig leder har vært behandlet og godkjent hos direktoratet ved alle disse. Søknadene, med det kompetansenivået som kreves for tiltaksklasse 3. Klager mener dette er fakta og forhold som saksbehandler hos direktoratet også skal forholde seg til.

Klager mener at det ikke er noen forhold ved dagens krav til utdanning og kompetanse i SAK10 i 2024, som er strengere enn hva som gjaldt i GOF i 2003.

3.2 RBS henvendelse til DiBK i 2016 angående overgangsordningen

Klager viser til at foretaket sendte e-post til direktoratet 25.02.2016 der de tok opp spørsmål om endringene i SAK10, og om dette kunne få innvirkning på Rogaland Brann og Sikkerhet ANS sin sentrale godkjenning. Klager skriver at foretaket ikke mottok svar på denne e-posten. Foretaket konkluderer derfor med at ettersom direktoratet ikke besvarte e-posten, så har

ikke direktoratet funnet noen negative forhold som tilsier at Gjerlands funksjon som faglig leder i tiltaksklasse 3 blir negativt påvirket av regelendringen med virkning fra 1. januar 2016. Klager mener derfor at det ikke er nødvendig for foretaket å påkreve seg behandling etter overgangsbestemmelsen for at foretaket skal beholde godkjenningen i tiltaksklasse 3 på bakgrunn av Gjerland som faglig leder.

4 RBS svar til mottatt brev og epost fra DiBK 18.11.2024

4.1 RBS svar til Dibks brev datert 18.11.2024 «Klagen tas til følge – Rogaland Brann og Sikkerhet ANS, org.nr. 988485632», saksnr. 2024/9758

Klager mener at direktoratet fremsetter en rekke usannheter og feilaktige forhold knyttet til foretakets tidligere søknader om sentral godkjenning, samt søknad av 02.07.2024. Klager har laget en fremstilling av påstander fra direktoratet som klager mener er feil i et nummerert oppsett. Direktoratet gjengir dette i samme oppsett i det følgende.

Påstand 1

Klager henviser for det første til at organisasjonsnummeret som direktoratet har oppgitt i vedtaket er feil.

Påstand 2 og 3

Klager viser til at direktoratet fremstiller foretakets søknad som en søknad om sentral godkjenning, og ikke søknad om fornyelse av sentral godkjenning.

Påstand 4

Gjengivelse i vedtaket av når foretaket søkte og fikk innvilget sentral godkjenning første gang er korrekt.

Påstand 5

Klager mener direktoratets fremstilling av pågående masterutdanning med beståtte fag er misvisende, da Gjerland har tatt og bestått samtlige seks fag med eksamen, som inngår i den 2-årige masterutdanningen.

Påstand 6

Klager mener igjen at direktoratet fremstiller foretakets søknad som en søknad om sentral godkjenning, og ikke søknad om fornyelse av sentral godkjenning. Klager mener også at påstanden til direktoratet med følgende ordlyd: «Foretaket mener også at det er Gjerland som er lagt til grunn som faglig leder..» er feil. Klager mener foretaket har dokumentert at Gjerland er søkt og godkjent som faglig leder i tiltaksklasse 3 i samtlige søknader om sentral godkjenning.

Påstand 7

Klager skriver at det var i forbindelse med kriteriet fra NS3901 om krav til risikoanalyse i byggverk som krav for sentral godkjenning at Ruben Dobler Strand og Bjarne Hagen ble

presentert i foretakets ressursgruppe for kvalifiserte branntekniske rådgivere. Klager mener fortsatt det er Gjerland som ble godkjent som faglig leder i tiltaksklasse 3.

Påstand 8

Klager henviser til SAK10 § 13-4 om godkjenningens varighet – endring og fornyelse, og mener at direktoratet ikke har behandlet søknaden som en fornyelse.

Påstand 9

Klager henviser også her til at direktoratet ikke har behandlet søknaden til foretaket som en fornyelsessøknad. Klager viser til at det ved behandling av søknad om fornyelse av sentral godkjenning etter SAK10 § 13-4 skal legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon. Klager mener dette også gjelder tidligere utført saksbehandling og vedtak gitt ved tidligere søknader. Klager mener derfor at direktoratet ikke kan behandle søknaden uten å forholde seg til tidligere søknader.

Påstand 10

Klager mener at direktoratet har gjengitt Gjerlands utdanning feil og henviser til egen redegjørelse av Gjerlands utdanning på siden 84 og 85 i klagen. Foretaket mener direktoratet gjør dette for å forvrengte fakta og forringe utdanningen til Gjerland.

Påstand 11

Klager gjentar at direktoratet ikke har behandlet søknaden til foretaket som en fornyelsessøknad. Direktoratet har i sitt omgjøringsvedtak henvist til en rekke avgjørelser i Klagenemnda for sentral godkjenning. Til dette bemerker klager at det er fullstendig ukjent for foretaket hva disse sakene gjelder. Klager stiller også spørsmål til hvilke sammenlignbare relevanser disse sakene har. Klager mener også det er uholdbart at saksbehandler velger å vurdere søknaden i 2024 på en annen måte enn hva tidligere saksbehandlere har gjort.

Påstand 12

Klager henviser her til at foretaket har dokumentert at Gjerland er godkjent som faglig leder i tiltaksklasse 3 ved samtlige søknader om sentral godkjenning. Klager viser også til at GOF i 2010 ble erstattet med SAK10. Klager mener at Gjerland ble godkjent som faglig leder etter krav i SAK10 kapittel 11. Kravene i SAK10 kapittel 11 har ifølge klager vært likelydende med GOF når det gjelder krav til utdanningsnivå og antall års praksis. Det er derfor uforstående for klager at direktoratet kommer til den konklusjon om at Gjerland ikke er kvalifisert som faglig leder i tiltaksklasse 3, når Gjerland er gitt godkjenning som faglig leder i tiltaksklasse 3 ut ifra nøyaktig det samme regelverket ved foregående søknader om sentral godkjenning.

Påstand 13

Klager mener det er feilaktig at Ingvar Gjerland ikke har vært personlig godkjent ved innsendelse av vitnemål før 1. januar 2016. Klager henviser også til at Statens bygningstekniske etat i 2003 valgte å gå bort fra kravet om at foretaket måtte søke om godkjenning av faglig leder ved innsending av dokumentasjon med vitnemål på utdanning og

praksis. Det ble da tilstrekkelig at foretaket kun krysses av på en erklæring om at foretaket hadde en faglig ledelse som tilfredsstilte kravet til utdanning og praksis. Etter SAK10 ble vedtatt skriver klager at det kom inn krav om at foretak som søkte sentral godkjenning etter SAK10 § 13-2, etter SAK10 § 11-3 ved søknad om sentral godkjenning skulle legge med dokumentasjon på at foretaket hadde faglig ledelse med utdanning og praksis ihht. kravene.

Klager skriver at kravet i 2010 var faglig ledelse, og at dersom et foretak ikke hadde en person som tilfredsstilte kravene så kunne to eller flere personer i foretaket gå sammen om å utgjøre faglig ledelse. Klager mener at Gjerland alene ble godkjent som faglig leder.

Klager henviser også til tidligere utgaver av SAK10. Klager mener at SAK10 som trådte ikraft 1.januar 2016 generelt har likt innhold som den utgåtte SAK10. Klager skriver at det med ny SAK10 ble satt krav om at faglig ledelse for ett godkjenningsområde skulle utfylles av en person som utgjorde funksjonen til faglig leder for godkjenningsområdet, og det var dette som var regelendringen mot SAK10 kapittel 11. Krav til utdanning og praksis var ifølge klager de samme som i den utgåtte SAK10 og som GOF.

Klager skriver videre at det i forbindelse med ny SAK10 1. januar 2016 ble innført en overgangsordning. Denne overgangsordningen er ifølge klager knyttet til faglig ledelse som var gitt godkjenning gjennom SAK10 fra 1. juli 2010 og frem til utgangen av 2015. I denne perioden skriver klager at det ble gitt godkjenning for en sammensatt faglig ledelse som kunne bestå av 2 eller flere personer, dersom foretaket ikke hadde en person alene som kunne tilfredsstille kravene til utdanning og praksis. Klager skriver at overgangsbestemmelsen derfor gjelder foretak som i perioden 2010-2015 hadde en faglig ledelse sammensatt av 2 eller flere personer, som utgjorde samlet den faglige ledelsen. Klager mener at foretakets faglige ledelse hele veien kun har bestått av en person, nemlig Ingvar Gjerland. Klager henviser også igjen til e-posten foretaket sendte til direktoratet i 2016 som de ikke fikk svar på.

Klager mener at direktoratets påstand om at Ingvar Gjerland ikke kan godkjennes som faglig leder i tiltaksklasse 3 er dokumentert feilaktig.

Påstand 14

Klager henviser igjen til det de mener er bakgrunnen for overgangsbestemmelsen, at overgangsbestemmelsen gjelder foretak som i perioden 2010-2015 hadde en faglig ledelse sammensatt av 2 eller flere personer, som utgjorde samlet den faglige ledelsen, og at dette ikke er aktuelt for foretaket.

Påstand 15

Klager skriver her at foretaket ikke har vært kompensert for manglende utdanningsnivå tidligere.

Påstand 16

Direktoratet har i omgjøringsvedtaket redegjort for at foretaket i søknader før 1. januar 2016 har fått innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av at det er redegjort for at foretaket har faglig ledelse som oppfyller kravene til utdanningsnivå, og at foretaket i søknadene fra 2018 og 2021 fikk innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av at det var dokumentert faglig ledelse med mastergrad, henholdsvis Bjarne Hagen og Ruben Dobler Strand og at overgangsbestemmelsen derfor ikke kommer til anvendelse.

Klager mener at dette er feilaktig og direkte løgn.

Påstand 17

Direktoratet har i omgjøringsvedtaket bemerket at foretakets søknad i 2021 ble sendt inn etter at den sentrale godkjenningen hadde utløpt, og at det derfor ikke forelå noen gyldig sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene på søknadstidspunktet. Direktoratet har videre påpekt at overgangsbestemmelsen derfor ikke kommer til anvendelse.

Klager skriver at det er korrekt at søknaden ble innsendt 3 dager etter at den forrige godkjenningen utløp, men klager stiller spørsmål om hvor betydningsvirkende disse 3 dagene er for saken. Klager henviser i denne sammenheng til SAK10 § 13-4 og tidsfrister for søknad om fornyelse av sentral godkjenning. Klager henviser også til at forholdet til tidsfrister har vært uendret fra 2010 til dags dato.

Klager mener også at argumentasjonen og påstanden til direktoratet om at søknaden ble sendt inn etter at den forrige godkjenningsperioden utløp, og dermed ikke er å regne som en fornyelse, er uten juridisk holdepunkt og er heller ikke juridisk dokumentert.

Påstand 18

Klager gjentar at foretaket har dokumentert at Ingvar Gjerland har vært godkjent som faglig leder i tiltaksklasse 3 siden 2003. Videre skriver klager at det ikke er noen endringer i SAK10 i 2024, og ingen juridisk endring i SAK10 som direktoratet kan bruke som avvisningsgrunnlag.

4.1 RBS svar til DiBK sin epost datert 18.11.2024

Klager henviser her igjen til direktoratets e-post av 18.11.2024 der direktoratet skriver at overgangsbestemmelsen ikke kommer til anvendelse i deres tilfelle. I e-posten henvises det også til begrepet fornyelse, og at dette innebærer at søknad må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode, og at denne fristen er absolutt.

Klager mener dette er en kraftig påstand som direktoratet ikke har juridisk grunnlag for å fremsette, og klager mener det ikke har noen anvendelse mot SAK10 § 13-4.

5 Klagens oppsummering og konklusjon

Klager oppsummerer her klagedokumentet. Klager mener foretaket har behandlet, redegjort for og dokumentert at direktoratets saksbehandling av Rogaland Brann og Sikkerhet ANS sin søknad om sentral godkjenning 02.07.2024 der Ingvar Gjerland ER avvist og fratatt funksjon som faglig leder i tiltaksklasse 3, er feilaktig.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder innvilgelse av sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3 på bakgrunn av faglig leder Ingvar Gjerland.

Generelt om søknad om sentral godkjenning, regelverket og vilkårene

Sentral godkjenning av foretak er en frivillig ordning som beskriver faglig kompetanse, rutiner for kvalitetssikring og at foretaket har betalt skatter og avgifter. Ved søknad om sentral godkjenning skal det vedlegges dokumentasjon som viser at kravene i SAK10 er oppfylt, henholdsvis kapittel 9, 10, 11 og 13, jf. SAK10 § 13-2 første ledd med tilhørende veiledning. Videre fremgår det av veiledningen at foretakets kvalifikasjoner, herunder utdanning og praksis skal dokumenteres ved søknad om sentral godkjenning. Søknad om sentral godkjenning følger foretaket og blir vurdert på virksomhetsnivå, men det er enkeltpersoner i den faglige ledelsen som må dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt. Det presiseres at godkjenningsordningen ikke er en sertifisering av personer.

Det følger av SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning at foretaket ved søknad om sentral godkjenning skal dokumentere at den faglige ledelsen er fast ansatt i foretaket og oppfyller kravene til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Videre er det presisert hvordan disse kravene kan dokumenteres. SAK10 § 11-1 andre ledd gjør seg gjeldende uavhengig av søknadstype, og det er krav om at foretaket må dokumentere at samtlige krav er oppfylt, uavhengig av om foretaket søker om sentral godkjenning første gang, eller om det søkes om fornyelse av sentral godkjenning etter SAK10 § 13-4 andre ledd.

Søknad om fornyelse av sentral godkjenning

SAK10 § 13-4 regulerer den sentrale godkjenningens varighet. Sentral godkjenning gis for tre år av gangen. Dersom foretaket ønsker fornyelse av den sentrale godkjenningen, må det sendes inn søknad om fornyelse av sentral godkjenning. I SAK10 § 13-4 andre ledd så fremgår det at søknad om fornyelse sendes til Direktoratet for byggkvalitet innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden.

Klager mener som sagt at argumentasjonen og påstanden til direktoratet om at søknad må være sendt inn innen utløpet av forrige godkjenningsperiode for at den skal være å regne som en fornyelse er uten juridisk holdepunkt.

Til dette vil direktoratet bemerke at det fremgår tydelig av ordlyden i SAK10 § 13-4 at søknad om fornyelse sendes til direktoratet *innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden*. Dersom en søknad om fornyelse er sendt inn etter at fristen på to måneder før utløpet av godkjenningsperioden er gått ut kan direktoratet kreve innsendt søknad etter SAK10 § 13-2. Bestemmelsen gir dermed direktoratet anledning til å foreta en skjønnsmessig vurdering innenfor denne perioden på to måneder før godkjenningen går ut. Det avgjørende for at søknaden er å regne som en fornyelse er imidlertid at søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse. Denne fristen er absolutt. Sendes søknad inn dagen etter godkjenningsperioden utløp vil søknaden være å regne som en førstegangssøknad.

Forholdet til tidligere godkjenning

Det følger også av SAK10 § 13-4 tredje ledd at sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller de krav som på fornyelsesstidspunktet er gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Ved søknad om fornyelse tar direktoratet en ny vurdering, der det også legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon. I veiledningen så er det presisert at foretaket ved fornyelse av sentral godkjenning må dokumentere at det fortsatt oppfyller vilkårene etter forskriftens kapittel 9, 10 og 11.

Klager har som sagt henvist til SAK10 § 13-4 om godkjenningens varighet – endring og fornyelse, og mener at direktoratet ikke har behandlet søknaden som en fornyelse. Klager viser til at det ved behandling av søknad om fornyelse av sentral godkjenning etter SAK10 § 13-4 skal legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon. Klager mener dette også gjelder tidligere utført saksbehandling og vedtak gitt ved tidligere søknader. Klager mener derfor at direktoratet ikke kan behandle søknaden uten å forholde seg til tidligere søknader.

Til dette vil direktoratet bemerke at direktoratet saksbehandler etter gjeldende regelverk, og det er derfor nåværende SAK10 som foretaket vurderes opp imot, og som foretaket må dokumentere oppfyllelse av krav etter. Det fremgår også klart av ordlyden i SAK10 § 13-4 tredje ledd med tilhørende veiledning at foretaket også ved søknad om fornyelse må dokumentere at samtlige krav er oppfylt. Det er derfor ingen automatikk i at foretaket får fornyet godkjenningen. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag. Bestemmelsen presiserer også at direktoratet tar en ny vurdering av om kravene er oppfylt, der det også legges vekt på tidligere *mottatt* dokumentasjon. Foretakets anførsel om at bestemmelsen også regulerer tidligere utført saksbehandling og vedtak gitt ved tidligere søknader, og at direktoratet ikke kan behandle søknaden uten å forholde seg til tidligere søknader, medfører derfor ikke riktighet.

Store deler av klagers anførsler og argumentasjon er knyttet til nettopp tidligere godkjenning, og at foretaket mener Ingvar Gjerland har blitt lagt til grunn og godkjent som faglig leder siden foretakets første søknad i 2003.

Som det følger av gjennomgangen ovenfor er det ikke tidligere sentrale godkjenninger førende eller avgjørende for direktoratets vurdering, derfor er det heller ikke avgjørende hvem som eventuelt har ligget til grunn for denne godkjenningen, da foretaket må dokumentere at det oppfyller gjeldende krav etter dagens regelverk. Unntaket fra dette er tilfeller der foretak har fått innvilget sentral godkjenning etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Klager mener at overgangsordningen er knyttet til faglig ledelse som var gitt godkjenning gjennom SAK10 fra 1. juli 2010 og frem til utgangen av 2015. I denne perioden skriver klager at det ble gitt godkjenning for en sammensatt faglig ledelse som kunne bestå av 2 eller flere personer, dersom foretaket ikke hadde en person alene som kunne tilfredsstille kravene til utdanning og praksis. Klager skriver at overgangsbestemmelsen derfor gjelder foretak som i perioden 2010-2015 hadde en faglig ledelse sammensatt av 2 eller flere personer, som utgjorde samlet den faglige ledelsen. Klager mener at foretakets faglige ledelse hele veien kun har bestått av en person, nemlig Ingvar Gjerland, og at overgangsbestemmelsen ikke er aktuell for foretaket.

1. januar 2016 ble det gjort en rekke endringer i byggesaksforskriften. Blant annet så ble kravene til utdanning og praksis flyttet fra veiledning til forskrift. Tabellen som beskriver kravene til utdanningsnivå og antall års praksis som tidligere kun var veiledende og et hjelpemiddel ble gjort absolutte ved at de ble regulert i forskrift. Kravene fremgår i dag av SAK10 § 11-2 og 11-3. Både i høringsnotatet av 3. juli 2014 som dreide seg høring av forslag til endringer i byggesaksforskriften og i senere uttalelse fra daværende Kommunal- og moderniseringsdepartement (KMD) av 19. januar 2016, fremgår det også at endringen og tydeliggjøringen av kravene til kvalifikasjoner ved å flytte tabellen for vurdering av faglig kompetanse fra veiledning til forskrift også er i samsvar med føringer i lovproposisjonen. Lovproposisjonen (Prop. 99 L (2013-2014)) ga klare føringer om at kravene skulle reguleres i forskrift. Proposisjonen ga også føringer for at kvalifikasjonskravene bør utformes på en slik måte at de blir mer spesifikke og klare.

KMD uttalte også i samme uttalelse at kvalifikasjonskravene er formulert som tydelige konkrete krav til utdanning og praksis, som for øvrig er sammenfallende for ansvarsrett og sentral godkjenning. Ved å flytte kravene til forskrift uttaler departementet at dette reduserer skjønn og sikrer likebehandling, i tillegg til at det ivaretar hensynet til legalitetsprinsippet (tydelig hjemmel). I høringsnotatet er det også fremhevet at kravene til utdanning og praksis er minimumskrav som må være oppfylt før det kan erklæres ansvarsrett og søkes om sentral godkjenning. KMD har videre uttalt at *Dette innebærer at den mulighet*

for skjønnsutøvelse som til en viss grad har vært praktisert i kommunen og sentral godkjenning, erstattes av konkrete krav som aktørene må oppfylle.

Tidligere var det heller ikke krav om at for eksempel utdanning skulle dokumenteres ved søknad om sentral godkjenning. Før endringen så var ordlyden i daværende SAK10 § 11-3 om opplysninger som skal fremlegges ved søknad om godkjenning for ansvarsrett, at foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis skal *redegjøres for i organisasjonsplan* ved søknad om sentral godkjenning. Etter forskriftsendringen ble det også krav til at man ved søknad om sentral godkjenning blant annet skal dokumentere at faglig ledelse oppfyller krav til utdanning og praksis. Utdanning skal etter dagens regelverk dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis som er utstedt av offentlig myndighet, og som viser relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Etter regelverksendringen viste det seg at det ikke alltid var samsvar mellom det som tidligere var redegjort for, og hva som faktisk kunne dokumenteres, og at blant annet kravene til utdanning derfor ikke var oppfylt etter nytt regelverk.

Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3 og innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Overgangsbestemmelsen gjelder kun kravene til utdanning og praksis i SAK10 kapittel 11, det lempes ikke på seriøsitetskravene, krav til dokumentasjon eller lignende. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Overgangsbestemmelsen gir kun anledning til å kompensere for ett manglende utdanningsnivå, og det er ikke anledning til å kompensere for manglende relevant utdanning.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 gir ikke anledning til å gi godkjenning på bakgrunn av en sammensatt faglig ledelse slik klager henviser til. Som tidligere nevnt blir søknad om sentral godkjenning vurdert på virksomhetsnivå, men det er enkeltpersoner i den faglige ledelsen som må dokumentere at kravene til utdanning og praksis er oppfylt, og ikke foretaket samlet. Direktoratet vil i denne sammenheng vise til at foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til relevant utdanning og praksis inndelt i tiltaksklasser og funksjoner etter tabellen i SAK10 § 11-3, og at relevant praksis også vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves. Det følger også av SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområdet skal som utgangspunkt være knyttet til samme person. Den enkelte faglig leder må derfor oppfylle kravene til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå med tilhørende praksislengde. Overgangsbestemmelsen gir heller ikke anledning til å kompensere for dette, det henvises til det som er nevnt i avsnittet ovenfor om hva overgangsbestemmelsen innebærer.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå siden før endringen av regelverket 1. januar 2016, og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. Som nevnt tidligere ligger det i begrepet fornyelse at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse, og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Som nevnt tidligere er store deler av klagers anførsler og argumentasjon er knyttet til nettopp tidligere godkjenning, og at foretaket mener Ingvar Gjerland har blitt lagt til grunn og godkjent som faglig leder siden foretakets første søknad i 2003. Foretaket har også i klagen uttalt at overgangsbestemmelsen ikke har vært et sakstema i Rogaland Brann og Sikkerhet ANS sine søknader om sentral godkjenning.

Som direktoratet har uttalt tidligere har foretaket i søknader før 2016 fått innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av at det er redegjort for tilfredsstillende kvalifikasjoner. I foretakets søknad fra 2012 har foretaket vist til en ansvarsmatrise med ulike funksjoner som ivaretas av Ingvar Gjerland og Bjarne Hagen. Foretaket hadde også oppgitt i søknaden at det var 2 faglige ledere i foretaket med utdanningsnivå universitet/høyskole, høyere grad på 300 studiepoeng. Direktoratet fant at kravene etter daværende regelverk var oppfylt ved at foretaket hadde redegjort for sin organisering og kvalifikasjoner. Det samme gjaldt ved foretakets søknad om endring av sentral godkjenning i 2013.

Tilsvarende dokumentasjon ble sendt inn i søknaden i 2015. Også her hadde foretaket oppgitt i søknaden at det var 2 faglige ledere i foretaket med utdanningsnivå universitet/høyskole, høyere grad på 300 studiepoeng. Det ble også lagt ved CV for både Ingvar Gjerland og Bjarne Hagen. Direktoratet fant også her at kravene etter daværende regelverk var oppfylt ved at foretaket hadde redegjort for sin organisering og kvalifikasjoner.

I søknaden fra 2018 fikk foretaket innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av at det hadde dokumentert at kravet til nødvendig utdanningsnivå var oppfylt, henholdsvis Bjarne Hagen og Ruben Dobler Strand. Det samme er tilfellet i søknaden i 2021.

Foretaket har dermed ikke fått innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 tidligere, verken i søknadene fra før 2016, eller etterpå. Foretaket har i søknadene fått innvilget på bakgrunn av de ordinære kvalifikasjonskravene i regelverket som var gjeldende på søknadstidspunktene.

Som tidligere uttalt bemerker direktoratet for ordens skyld også at foretakets søknad i sak 21/4313 ble sendt inn etter at den sentrale godkjenningen hadde utløpt, og det forelå ingen gyldig sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene på søknadstidspunktet. Det henvises til det som er nevnt over om begrepet fornyelse.

Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse, jf. SAK10 § 20-3 med tilhørende veiledning. Foretaket vil i det følgende bli vurdert opp mot de ordinære kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11.

Direktoratet ønsker også å bemerke at det er tydelig at det er avvik mellom forholdene som direktoratet har lagt til grunn i sin vurdering, og hva foretaket mener direktoratet har lagt til grunn i sin vurdering. Direktoratet ser at dette kunne vært presisert overfor foretaket på et tidligere tidspunkt for å unngå slike misforståelser.

Samlet vurdering av godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Foretaket har som nevnt fått innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av Bjarne Hagens kvalifikasjoner. Foretakets klage er knyttet til vurderingen av Ingvar Gjerland som faglig leder, og det er derfor hans kvalifikasjoner som vil være gjenstand for vurdering i det følgende.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonene ansvarlig prosjekterende og uavhengig kontrollerende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad i brannteknikk eller bygg.

Klager mener at direktoratet har gjengitt Gjerlands utdanning feil og henviser til egen redegjørelse av Gjerlands utdanning på siden 84 og 85 i klagen. Foretaket mener direktoratet gjør dette for å forvrengte fakta og forringe utdanningen til Gjerland

Direktoratet forholder seg til *dokumentert* utdanning. Direktoratet finner at det er dokumentert flere utdanninger for Ingvar Gjerland. Direktoratet gjengir i det følgende ordlyden som følger av utdanningsdokumentasjonen. Det er dokumentert vitnemål for fullført 3-årig utdanning som ingeniør ved Bergen Ingeniørhøgskole ved høgskolens linje for bygg studieretning for konstruksjonsteknikk. Det er også dokumentert vitnemål for fullført ett-årig utdanning som bedriftsøkonom ved samme skole og gitt vitnemål for fullført 3-årig ingeniørutdanning ved høgskolens linje for bedriftsøkonomi. Det er også dokumentert vitnemål fra Statens Sikkerhetshøgskole for fullført godkjent studium på 20 vekttall i brann teknik. Det er videre dokumentert Cand.mag.-vitnemål som bekrefter at Gjerland har fullført utdanning som gir rett til tittelen candidatus magisterii. Dette er gitt på grunnlag av 3-årig ingeniørutdanning og 1-årig påbygning i brannteknikk. Det er også dokumentert at Gjerland har avlagt eksamen i flere fag ved Bergen Ingeniørhøgskole og Høgskolen i Stavanger. Det er også dokumentert en karakterutskrift fra Høgskulen på Vestlandet med en oversikt over fullførte og beståtte emner.

Foretaket har også henvist til at Gjerland totalt har avlagt 594 studiepoeng, herunder 474 på høyskole- og universitetsnivå, og at dette derfor må vurderes tilsvarende mastergrad. Foretaket har også vist til at Gjerland har tatt fagene i mastergraden, men ikke levert masteroppgave.

Spørsmålet blir om foretaket har dokumentert at Ingvar Gjerland har dokumentert at krav til nødvendig utdanningsnivå er oppfylt. Kravet for de påklagde godkjenningssområdene i tiltaksklasse 3 er som sagt mastergrad.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saknummer 59/20, 26/21, 14/22, 5/23 og 20/24. Bakgrunnen for at direktoratet henviser til at dette er stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning tidligere, er for å illustrere at dette er en etablert praksis som er i tråd med gjeldende regelverk og tidligere avgjørelser. Sakene har ingen sammenheng med Gjerlands utdanning, men stadfester at det er et krav om at det må dokumenteres en fullført og bestått utdanning som oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå. Klagenemndas tidligere avgjørelser ligger offentlig tilgjengelig på direktoratets hjemmesider.

Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan. Det er en utdanningsinstitusjon eller annen instans som er tillagt slik myndighet som kan vurdere og godkjenne bruken av titler som bachelor, master, sivilingeniør osv. Direktoratet må forholde seg til vurderingen som er gjort av relevant utdanningsmyndighet. Direktoratet vurderer kun om dokumentert utdanning oppfyller kravene til utdanningsnivåene som følger av byggesaksforskriften. Så lenge det ikke er dokumentert eller bekreftet fra relevant myndighet at mastergrad er oppnådd, er ikke kravet til utdanningsnivå oppfylt. Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, for eksempel med vekttall istedenfor studiepoeng, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Direktoratet finner at foretaket har dokumentert ingeniørgrad tilsvarende nivå d i SAK10 § 11-2. Når det gjelder cand.mag er dette en akademisk grad på lavere nivå, og er i dag erstattet av bachelorgrad. Direktoratet finner ikke at det er dokumentert at Gjerland har fullført og bestått utdanning på mastergradsnivå.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Gjerland.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Rogaland Brann og Sikkerhet AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at Ingvar Gjerland har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å oppfylle kravene for sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene på bakgrunn av Ingvar Gjerland som faglig leder.»

Klager har i e-post datert 08.04.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

**Sak 6/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
OLAV LINDSTØL AS (klagesaksnr. 2024/12223).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsyning- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 12.12.2024 ble vedtak av 22.11.2024 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 17.10.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 22.11.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsyning- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Avslaget for samtlige områder ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse har relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften

(SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Det ble også kommentert at foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning for områdene i tiltaksklasse 2 etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, men at foretaket ikke søkte om fornyelse av sentral godkjenning, og at overgangsbestemmelsen derfor ikke kom til anvendelse. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Olav Lindstøl AS fikk sentral godkjenning første gang 01.12.1998. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene. I perioden 21.09.2021 – 21.09.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 27 inntektsmottakere og ligger i Grimstad i Agder. Kim Ronny Nilsen er daglig leder. Han har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2022 og høyere yrkesfaglig utdanning på 30 studiepoeng i Anleggsledelse fra 2024. Foretaket har også dokumentert at Alexander N. Lindstøl har høyere yrkesfaglig utdanning på 30 studiepoeng i Anleggsledelse fra 2024. Videre er det dokumentert at Lars Lindstøl har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 1991 og at Ørjan Kvikshaug har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2019.

Foretaket har anleggsvirksomhet som maskinentreprenør, herunder også benytte underleverandører for å utføre virksomheten. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

17.10.2024 Søknad

22.11.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

12.12.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

04.02.2024 E-post om begrunnelse for klage

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de klager på vedtaket da de mener at direktoratets begrunnelse om at utdanningen ikke er tilstrekkelig relevant er uriktig.

Videre skrev foretaket at ytterligere dokumentasjon/begrunnelse ville bli ettersendt innen 06.01.2025. Direktoratet kunne ikke se å ha mottatt dette og ga derfor foretaket mulighet til å supplere klagen med ytterligere dokumentasjon. Foretaket besvarte ikke denne henvendelsen.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har som sagt dokumentert at Kim Ronny har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2022 og høyere yrkesfaglig utdanning på 30 studiepoeng i Anleggsledelse fra 2024. Foretaket har også dokumentert at Alexander N. Lindstøl har høyere yrkesfaglig utdanning på 30 studiepoeng i Anleggsledelse fra 2024, og at Lars Lindstøl har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 1991.

Etter direktoratets vurdering oppfyller ingen av disse utdanningene kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Foretaket har også dokumentert at Ørjan Kvikshaug har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2019.

Høyere fagskolegrad oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte fagskolegraden er relevant for de påklagde godkjenningsområdene.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b, c og d med tilhørende veiledninger.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningsområdet omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til

grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Fagområdet landskapsutforming omfatter opparbeidelse og planering av grøntanlegg, idrettsanlegg, mindre veier og plasser. Legging av dekker med belegningsstein, natursteinsarbeider og utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse er også eksempler på arbeider som omfattes av fagområdet. Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 omfatter opparbeidelse og planering av større grøntanlegg og idrettsanlegg. Dette kan for eksempel være parker, gravlunder, fotballbaner og løpebaner. Overvannshåndtering i områder hvor håndtering av overvann har middels til stor betydning for konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet inngår også. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være legging av dekker med belegningsstein på veger og plasser beregnet for tung trafikk, som for eksempel hovedveier i byer og områder for varelevering. Oppføring av støttemur med høyde over 2 meter omfattes også av godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Planering, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er andre eksempler.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen anleggsteknikk, herunder grunnarbeid, utforming av anlegg med forskjellige materialer som naturstein og betong, og utførelse av arbeid med plantematerialer og vekstmedie.

Fagområdet utførelse vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr. Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 omfatter legging av rør for vann, avløp og overvann i tiltak med liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, men der mangler og feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller motsatt. Dette kan være legging av rør for vann med diameter inntil 200 mm og legging av rør for avløp med diameter inntil 400 mm, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter legging av rør for vann og avløp inntil henholdsvis 63 og 200 mm i diameter. Legging av overvannsrør for større boligfelt inngår også.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

Den høyere fagskolegraden til Kvikshaug er fra Sørlandet fagskole Grimstad, og er innen bygg. Det fremgår av utdanningens fagplan at Kvikshaug hadde opplæring i emner som *realfaglige redskap, yrkesrettet kommunikasjon, LØM-emnet, samordnet byggeprosess, byggesaken, konstruksjon bygg med faglig ledelse, drift/produksjon bygg m/faglig ledelse, fordypning – tre, stål og betongkonstruksjoner* samt hovedprosjekt innen byggeteknikk. Emnene er igjen bygget opp av flere temaer, blant annet organisasjon og ledelse, bygg- og anleggskonstruksjoner, konstruksjonslære, tekniske installasjoner, materialteknologi,

geomatikk, søknadsprosedyrer, betongkonstruksjoner, tre- og stålkonstruksjoner, bygningsfysikk, prosjektadministrasjon og anleggsdrift.

Direktoratet finner at utdanningen til Kvikshaug med sitt innhold innehar elementer som kan være av relevans for de påklagde godkjenningsområdene, blant annet gjennom ved opplæring i temaer som bygg- og anleggskonstruksjoner og anleggsdrift, men at den ikke innehar tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til anleggstekniske fag eller vann- og avløpsteknikk til at den gjenspeiler innholdet og arbeidsoppgavene i de påklagde godkjenningsområdene.

I søknadsomgangen viste foretaket til en bekreftelse fra Fagskolen i Viken, om at studiested Østfold sitt studie innen bygg også inneholder temaer rettet mot anleggsvirksomhet. I bekreftelsen så henvises det til at flere fagbrev innen anleggsvirksomhet er godkjent som opptakskriterie til skolen. Det henvises også til at studentene tilegner seg kunnskap innen oppmålingsteknisk prosjektering, kalkulasjon i anlegg, anbud og kontrakter, generelle betongberegninger og betongkonstruksjoner. Det nevnes også at studentene har hatt noe om VA, veioppbygning og overvannshåndtering.

Direktoratet bemerker for det første at innholdet i utdanningene som tilbys ved de ulike fagskolene kan variere i oppbygning og innhold, og at det dermed ikke er gitt at Fagskolen i Viken og Sørlandet fagskole Grimstad (nå Fagskolen i Agder), har samme innhold i sine utdanningstilbud. Uavhengig av dette, endrer ikke den innsendte bekreftelsen direktoratets vurdering av den dokumenterte utdanningen. Som nevnt finner direktoratet at utdanningen inneholder opplæring i relevante elementer for de påklagde godkjenningsområdene, men ikke tilstrekkelig til at den gir det nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som kreves, og arbeidsoppgavene som fører med de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant

i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Forholdet til tidligere godkjenning og overgangsbestemmelsen

Foretaket har hatt sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 tidligere, i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Det avgjørende for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse er at det er søkt om fornyelse av sentral godkjenning. For at søknaden skal kunne regnes som en fornyelse, må søknaden være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversittes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Foretaket Olav Lindstøl AS hadde i perioden 21.09.2021 – 21.09.2024 sentral godkjenning for de tre pålagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2. Alle tre områdene var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Ny søknad om sentral godkjenning ble sendt inn 17.10.2024, det vil si i underkant av en måned etter at forrige godkjenning utløp. Det innebærer at forutsetningen om at søknaden er sendt inn innen utløpet av forrige godkjenningsperiode, ikke er til stede. Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse i dette tilfellet.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Olav Lindstøl AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagde godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 08.04.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 7/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra HISØY BYGG AS (klagesaksnr. 2024/12670)

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 20.12.2024 ble vedtak av 04.12.2024 påklaget av foretaket ved Torben Lauritsen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.10.2024 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 04.12.2024 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant praksis, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3, 11-5 og 13-5 andre ledd bokstav g med tilhørende

veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge i en lavere tiltaksklasse.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1. Det vil si at foretaket har fått innvilget dette området. Det ble ved avgjørelsen sett hen til referanseprosjekter innsendt i klagen.

Generelle opplysninger om foretaket

Hisøy Bygg AS fikk sentral godkjenning første gang 16.12.2015. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet tidligere. I perioden 07.12.2021 – 04.12.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 12 inntektsmottakere og ligger i Arendal i Agder. Torben Lauritsen er daglig leder. Han har svennebrev i tømrerfaget fra 2019 og høyere fagskolegrad innen bygg fra 2020. Det er også dokumentert at Terje Solberg-Jacobsen har mesterbrev i tømrerfaget fra 2016.

Foretaket har sin virksomhet innen Tømrerarbeid, oppføring av hus, garasjer, rehabilitering, modernisering og alt som hører til i denne forbindelse, herunder delta i andre selskaper med lignende virksomhet.

Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger.

Saksgang

03.10.2024 Søknad

04.12.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

20.12.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de mener avslaget ikke er riktig, og ber derfor om en ny vurdering av saken.

Foretaket skriver innledningsvis at Terje Solberg Jacobsen har byggmesterutdanning, og at han sammen med Torben Lauritsen med høyere fagskolegrad, er faglig ansvarlig for prosjektering av bygningsfysikk i foretaket. Dette skal i følge foretaket oppfylle kravene til relevant utdanning, praksis og erfaring, og er redegjort for i vedlegget til klagen i form av detaljer om referanseprosjekter og oppgaver utført innen for energi, fukt, lyd og strålingsmiljø. Foretaket ønsker også å fremheve at Torben Lauritsen er autorisert energirådgiver der hans spesialkompetanse innen energirådgivning i tillegg til lang erfaring med større prosjekter, styrker foretakets samlede faglige kapasitet og bidrar til å dekke de

tekniske kravene knyttet til bygningsfysikk i tiltaksklasse 2. Om tiltaksklasse 2 ikke er mulig, så skriver foretaket at de ønsker tiltaksklasse 1, som bør være et minimum.

Angående referanseprosjekter, så skriver foretaket at de tidligere har sendt inn dokumentasjon på to referanseprosjekter, men at de nå ser at beskrivelsene kan ha vært mangelfulle. Foretaket har derfor utarbeidet en mer detaljert redegjørelse som følger som vedlegg til klagen. Foretaket mener det fremgår tydelig av dette vedlegget hvordan prosjektene omfatter relevant og dekkende praksis for tiltaksklasse 2. Videre skriver foretaket at begge prosjektene er utført av Torben Lauritsen før ansettelsesforholdet i Hisøy Bygg AS. Etter deres forståelse av krav, mener foretaket at dette er god nok dokumentasjon.

Når det gjelder oppfølging av tidligere tilsyn så skriver foretaket at de registrerer at tidligere tilsynsmangler er nevnt i vedtaket, men at de ønsker å påpeke at manglene ble rettet opp umiddelbart etter tilsynet i 2024.

Foretaket mener på bakgrunn av dette at søknaden oppfyller kravene i plan- og bygningsloven og byggesaksforskriften, og ber om at sentral godkjenning for prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2 blir innvilget.

Foretaket har også som sagt vedlagt utfyllende dokumentasjon på referanseprosjekter.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Utgangspunktet ved søknad om sentral godkjenning er at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal være knyttet til samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Dette underbygges av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, ved at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og

tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad, eller bachelorgrad innen bygg.

Foretaket har dokumentert at Terje Solberg-Jacobsen har mesterbrev i tømrerfaget fra 2016. Denne utdanningen er relevant, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 2.

Foretaket har også dokumentert at Torben Lauritsen har svennebrev i tømrerfaget fra 2019 og høyere fagskolegrad innen bygg fra 2020. Høyere fagskolegrad innen bygg oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Torben Lauritsen.

Krav til praksis

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis det vises til må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder. Videre skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde, som sagt, tilhøre samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og 11-3 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har vist til faglig leder Torben Lauritsen som oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjenningsområdet, og må videre dokumentere minimum 10 års relevant praksis, opparbeidet etter endt utdanning, tilhørende ham.

Ettersom Lauritsen har fullført fagskolegraden i 2020 er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, og/eller har fag-/svennebrev som praksiskandidat, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn.

Direktoratet finner i dette tilfellet at Lauritsen har relevant videreutdanning, da fagskolegraden bygger videre på relevant svennebrev i tømrerfaget. Direktoratet legger også til grunn at Lauritsen har svennebrev som praksiskandidat, og finner derfor grunnlag for å vektlegge eventuell praksis før fullført fagskolegrad i 2020 med et halvt år for hvert hele år.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav g med tilhørende veiledning. Prosjektering av bygningsfysikk innebærer å verifisere ytelser og tekniske løsninger for fagområdene energi, strålingsmiljø, lyd og fukt. Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 omfatter eksempelvis prosjektering av bygningsfysikk i boligbygninger med 3-5

etasjer og større kontor- og forretningsbygg. Andre eksempler kan være barnehager, skole, helseinstitusjoner, arbeids- eller overnattingsbygg. Flerfunksjonelle bygg samt salgs- og forsamlingslokaler av middels størrelse er også eksempler på tiltak som omfattes av tiltaksklasse 2.

Foretaket viste i søknaden til ett referanseprosjekt med oppgitt ferdigattest fra 2022 tilhørende Lauritsen. I prosjektet så er det beskrevet prosjektering av 24 nye leiligheter, men det er ikke i tilstrekkelig grad beskrevet relevante arbeidsoppgaver knyttet til prosjektering av energi, strålingsmiljø, lyd eller fukt som beskrevet over. Det var også vist til en referanseliste tilhørende Lauritsen, med prosjekter fra perioden 2011-2024 i et eget vedlegg. Ingen av referanseprosjektene dokumenterer relevant praksis med godkjenningsområdet ut ifra beskrivelsene, da det ikke er beskrevet prosjektering av bygningsfysikk i noen av prosjektene. Foretaket har i klagesaksmgangen oppdatert beskrivelsene på to av prosjektene tilhørende Lauritsen; Holmen Kilsund fra 2021/2022 og Egs Haugen fra 2017/2018.

Prosjektet Holmen Kilsund gjaldt som sagt oppføring av 24 leiligheter. Foretaket beskriver at Lauritsen i dette prosjektet utførte energiberegninger for å oppnå gjeldende krav, inkludert dimensjonering av isolasjon og optimalisering av lufttetthet. Lauritsen ivaretok også kontroll og komplettering av løsninger for fuktsikring i tak og klimaveggkonstruksjoner, samt kontroll av at relevante preaksepterte og utprøvde løsninger fra Byggforsk og/eller produktleverandør var ivarettatt i tegningsunderlaget før det gikk til utførende i produksjon. Lauritsen kontrollerte og kompletterte også prosjektert lydisolering mellom etasjer i tillegg til kontroll av radonkart for å kartlegge radonrisiko med prosjektering av radonsperre og veiledning i forbindelse med balansert ventilasjon.

Prosjektet Egs Haugen gjaldt oppføring av 19 leiligheter. Foretaket beskriver at Lauritsen også i dette prosjektet hadde tilsvarende arbeidsoppgaver som i det ovennevnte prosjektet med tanke på prosjektering og ivarettelse av løsninger for energi, fukt og lyd.

Direktoratet finner at begge prosjektene er relevante for prosjektering av bygningsfysikk. Uten nærmere informasjon om tiltakene med tanke på størrelse, antall etasjer og eventuelle andre forhold som kan ha innvirkning på vanskelighetsgraden, kompleksiteten eller konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet, finner ikke direktoratet grunnlag for å vurdere prosjektene høyere enn tiltaksklasse 1.

Praksisen tilsvarende også kun i overkant av 4 års praksis, som uavhengig av tiltaksklassevurdering, ikke dokumenterer at kravet til praksislengde på minst 10 år er oppfylt.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Kommentar angående oppfølging av tidligere tilsyn

Foretaket har i søknadsomgangen erklært at det har nødvendige kvalitetssikringsrutiner. Som skrevet i vedtaket har ikke direktoratet fulgt opp manglene som ble avdekket i tilsynet i 2024, og har heller ikke gjort noen nærmere vurdering av dette i klagesaksomgangen. Dette kan imidlertid bli fulgt opp i etterkant av klagesaken med et nytt tilsyn i henhold til SAK10 § 13-1 andre ledd med tilhørende veiledning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Hisøy Bygg AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.»

Sak 8/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra RØYRLEGGJAR INGMAR FIMREITE AS (klagesaksnr. 2025/989).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 28.01.2025 ble vedtak av 14.01.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet gjennomførte stedlig tilsyn med foretaket 08.05.2024. Tilsynet gjaldt utvalgte deler av foretakets rutiner for kvalitetssikring og bruk av disse. Tilsynet avdekket alvorlige avvik og mangler, og på bakgrunn av dette trakk direktoratet tilbake foretakets sentrale godkjenning i vedtak av 23.08.2024.

Foretaket sendte inn søknad om sentral godkjenning 28.10.2024. Før søknaden kunne ferdigbehandles sendte direktoratet et brev til foretaket for å vurdere om foretaket oppfylte vilkårene for å ha sentral godkjenning. Bakgrunnen for dette var det stedlige tilsynet av 08.05.2024 og påfølgende tilbaketrekk av sentral godkjenning 23.08.2024.

Det ble i brev datert 25.11.2024 spesifisert hvilken dokumentasjon foretaket måtte sende inn før søknaden kunne ferdigbehandles. Det ble bedt om dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring fra to prosjekter av nyere dato og en beskrivelse eller oversikt over hva foretaket har kompetanse til å utføre med egne ansatte innenfor sine godkjenningsområder. Foretaket ble bedt om å sende inn denne dokumentasjonen innen to uker fra brevets dato, altså innen 09.12.2024. Direktoratet mottok imidlertid en henvendelse fra foretaket 05.12.2024, der foretaket ba om å få forlenget frist for innsending av dokumentasjon til 20.12.2024.

Direktoratet kunne ikke se at foretaket hadde sendt inn etterspurt dokumentasjon, og sluttførte derfor behandlingen av søknaden 14.01.2025, der søknaden ble avslått i sin helhet. Disse godkjenningsområdene ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert bruk av reviderte eller nye rutiner etter at foretaket mistet sin sentrale godkjenning 23.08.2024.

Byggesaksforskriften (SAK10) kapittel 10 stiller krav om at foretak som har sentral godkjenning for ansvarsrett skal ha kvalitetssikringsrutiner for oppfyllelse av pbl. Disse rutinene skal beskrive hvordan foretak som har sentral godkjenning ivaretar sine plikter og oppgaver som ansvarlig prosjekterende og utførende. Foretak som søker om sentral godkjenning skal ha rutiner som sier noe om hvordan de innleide foretakene vurderes før de tilknyttes, og hvordan de styres i prosjektene. Det er i veiledningsteksten til SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav c beskrevet at foretak skal i sine kvalitetssikringsrutiner synliggjøre en

avgrensning av eget arbeid. Med dette menes hva foretaket har kompetanse til å utføre med egne ansatte innenfor godkjenningsområdene foretaket har, før det knytter til seg andre foretak.

Foretaket sendte tilsynelatende ikke inn dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring fra to prosjekter av nyere dato eller en beskrivelse eller oversikt over hva det har kompetanse til å utføre med egne ansatte innenfor deres godkjenningsområder.

Fravær av kvalitetssikring eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende eller mangelfulle rutiner, viste derfor at vilkårene for innvilgelse av sentral godkjenning ikke var oppfylt og søknaden ble som sagt avslått.

For godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 ble avslaget også begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at kravet til utdanningsnivå var oppfylt, jf. SAK10 § 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledning.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Det vil si at foretaket har fått innvilget disse godkjenningsområdene. Det ble ved avgjørelsen sett hen til at foretaket hadde dokumentert tilfredsstillende dokumentasjon på kvalitetssikring og nødvendige kvalitetssikringsrutiner med nødvendig tilpasning av rutinene. Øvrige krav til utdanning og praksis var også oppfylt.

Generelle opplysninger om foretaket

Røyrleggjar Ingmar Fimreite AS fikk sentral godkjenning første gang 30.12.1999. I perioden 28.09.2022 og frem til tilbaketrekk 23.08.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 6 inntektsmottakere og ligger i Sogndal kommune i Vestland. Ingmar Fimreite er daglig leder. Han har mesterbrev i rørleggerfaget fra 1996 og fagbrev i anleggsrørleggerfaget fra 2023.

Foretaket har sin virksomhet innen rørlegging og hva som står i den forbindelse. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

Sak 2024/4194

08.05.2024 Stedlig tilsyn

18.06.2024 Tilsynsrapport og varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning

30.06.2024 Kommentar fra foretaket til tilsynsrapport og varsel

23.08.2024 Vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Sak 2024/10686

28.10.2024 Søknad

25.11.2024 Foreløpig svarbrev

19.12.2024 Tilsvare fra foretaket sendt på e-post til saksbehandler

14.01.2024 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

Sak 2025/989

28.01.2024 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

31.01.2025 Vedtak om delvis omgjøring

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at det er feil at de ikke har sendt inn nødvendig dokumentasjon, da dette ifølge dem ble sendt inn. Det er også vedlagt et brev i klagen datert 28.10.2024 der foretaket kommenterer hvert av avvikene fra tilsynsrapporten, og henviser til nye rutiner og dokumenter.

Det henvises for øvrig til klagen.

Krav til kvalitetssikringsrutiner

Generelt om kravet til kvalitetssikringsrutiner

Foretak som søker sentral godkjenning for ansvarsrett skal ha kvalitetssikringsrutiner innenfor eget godkjenningsområde som sikrer etterlevelse av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.), jf. SAK10 § 10-1 andre ledd.

En kvalitetssikringsrutine er en prosedyre som beskriver hvordan foretaket vil sikre ivaretagelse av ansvar, plikter, oppgaver og etterlevelse av regelverk. Rutinen skal beskrive formål, hva som skal gjøres eller oppnås ved å følge rutinen, hvem som utfører eller har ansvar for gjennomføring av rutinen, når rutinen skal gjennomføres og hvilke underliggende dokumenter (som maler, sjekklister etc.) som er knyttet til rutinen. Kvalitetssikringsrutinene

skal være skriftlig nedfelt, gjenspeile foretakets praksis og ikke være mer omfattende enn nødvendig, jf. SAK10 § 10-1 og innledningen til veiledningen.

Gjennom elektronisk innsending av søknad om sentral godkjenning vil foretaket måtte erklære at det har kvalitetssikringsrutiner som ivaretar krav i plan- og bygningslovgivningen og er tilpasset foretaket og de godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd og tilhørende veiledning.

Det er ikke tilstrekkelig å vise til at foretaket har rutiner som nevnt ovenfor, da det også må dokumenteres at rutinene er i aktiv bruk, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

Generelt om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Tilbaketrekking av sentral godkjenning reguleres av SAK10 § 13-6, jf. pbl. § 22-2. Sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven, når foretaket ikke lenger oppfyller kravene til kvalifikasjoner for sentral godkjenning, og når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a-c. Bestemmelsen med veiledning beskriver nærmere når vilkårene for tilbaketrekking er oppfylt.

Det bemerkes at momenter som kvalifiserer for tilbaketrekking av sentral godkjenning, også vil være et vilkår for godkjenning, og at en søknad dermed kan avslås på samme grunnlag. Foretaket må på søknadstidspunktet dokumentere at det tilfredsstiller de krav som er gitt i eller med hjemmel i pbl. jf. SAK10 §§ 13-2 første ledd, jf. 13-4 tredje ledd og pbl. §§ 22-1 og 23-3.

SAK10 § 13-6 femte ledd og pbl. § 22-2 andre ledd regulerer vilkårene for å få tilbake den sentrale godkjenningen. Etter vedtak om tilbaketrekking kan foretaket på nytt søke om sentral godkjenning, såfremt det kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede. Det skal også foretas en gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk, jf. SAK10 § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning.

Vurdering

Direktoratet ble i etterkant av avslaget på søknaden gjort kjent med at foretaket sendte inn etterspurt dokumentasjon innen fristen som ble gitt, som anført i klagen, men denne innsendingen ble dessverre ikke fanget opp av direktoratet da den ble sendt til saksbehandler per e-post, og ikke via brukerportalen vår som anvist i brevet.

Direktoratet har vurdert dokumentasjon foretaket sendte inn, både dokumentasjonen som ble sendt sammen med søknaden, og dokumentasjonen som ble sendt som svar på brevet om tilleggsdokumentasjon datert 25.11.2024.

Foretaket har informert om at de har utarbeidet og oppdatert manglende rutiner etter de mistet sin sentrale godkjenning, og at alle avvik som ble beskrevet i tilsynsrapporten av 18.06.2024 nå er lukket.

Gjennomgangen av dokumentasjonen foretaket har sendt inn viser at foretaket har dokumentert at de har fått en bedre sporbarhet i kvalitetssikringsdokumentasjonen sin til produksjonsunderlaget, og dokumentasjonen inneholder også bilder som dokumenterer den faktiske utførelsen. Foretaket har også i det store og hele dokumentert at de har fått på plass nødvendige kvalitetssikringsrutiner og gjort nødvendige tilpasninger av rutinene, vurdert opp mot de manglene som ble påpekt etter tilsynet 08.05.2024.

Direktoratet vurderer på bakgrunn av dette at vilkårene for å få tilbake den sentrale godkjenningen er oppfylt i henhold til SAK10 § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning.

Vurdering av kvalifikasjonskravene

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende, med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være utdanning innen KEM/VVS.

Foretaket har dokumentert at daglig leder Ingmar Fimreite har mesterbrev og svennebrev i rørleggerfaget, samt fagbrev i anleggsrørleggerfaget.

Mesterbrev og fag-/svennebrev oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for de pålagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket har vist til arbeider som omfattes av de pålagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanningsnivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Det presiseres at det ikke er anledning til å la praksis veie opp for manglende utdanningsnivå utover de tilfellene som overgangsbestemmelsen omfatter, jf. SAK10 §§ 11-3 og 20-3.

Forholdet til overgangsbestemmelsen og tidligere godkjenning

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Det er avgjørende for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse at det er søkt om fornyelse av sentral godkjenning. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversittes fristen, eller det er avbrudd i foretakets godkjenning av andre grunner, vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Dette gjelder uten unntak.

Foretaket Røyrleggjar Ingmar Fimreite AS hadde blant annet i perioden 28.09.2022 og frem til tilbaketrekk 23.08.2024, sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Ettersom foretaket mistet sin sentrale godkjenning 23.08.2024, og deretter søkte på nytt 28.10.2024 innebærer dette at forutsetningen om at foretaket skal ha en gyldig sentral godkjenning på søknadstidspunktet, og at søknad må være sendt inn innen utløpet av godkjenningsperioden, ikke er til stede.

Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse i dette tilfellet og foretaket har derfor blitt vurdert etter de ordinære kvalifikasjonskravene.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Røyrleggjar Ingmar Fimreite AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige

kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.»

Sak 9/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra BYGG RENOVASJON OG VVS AS (klagesaksnr. 2025/1283).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 05.02.2025 ble vedtak av 23.01.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.01.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 23.01.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at seriøsitetstvilkårene var oppfylt, da foretaket hadde restanser, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 13-1 a første ledd bokstav c. Avslaget for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 var også begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at kravet til nødvendig utdanningsnivå var oppfylt, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Generelle opplysninger om foretaket

Bygg Renovasjon og VVS AS fikk sentral godkjenning første gang 30.09.2021. I perioden 30.09.2021 – 30.09.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Ullensaker i Akershus. Petras Saloninas er daglig leder. Han har utdanning fra Litauen innen rørlegging fra 2018 samt utdanning tilsvarende bachelorgrad innen byggteknologi fra 2005.

Foretaket har sin virksomhet innen snekkerarbeid, rørleggerarbeid, rehabilitering og oppussing av bygninger og alt hva som naturlig faller inn under dette, samt aksjeerverv eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak av samme eller lignende art. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

03.01.2025 Søknad

23.01.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

05.02.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Saloninas skriver i klagen at han er uenig i avslaget og ønsker å klage på avslaget for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Saloninas skriver videre at foretaket fikk godkjent søknad om sentral godkjenning den 30.09.2021, basert på de samme utdanningsdokumentene som ble levert nå – bachelorgrad i byggeteknologi og fagbrev som rørlegger.

Saloninas ønsker en begrunnelse for hvorfor de samme dokumentene nå ikke lenger oppfyller kravene. Saloninas mener også at han gjennom de tre årene foretaket har hatt sentral godkjenning, ikke bare har opprettholdt som kompetanse, men også opparbeidet enda mer praktisk erfaring innen sanitærinstallasjoner. Han stiller derfor spørsmål ved hvordan hans kompetanse, som ble godkjent i 2021, nå ikke lenger anses som tilstrekkelig.

Saloninas ber på bakgrunn av dette om en ny vurdering og en konkret forklaring på hvilke krav som har endret seg, og hvorfor tidligere godkjent kompetanse ikke lenger er gyldig.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Det er videre krav til at foretak som søker om og innehar sentral godkjenning ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift, jf. SAK10 § 13-1a første ledd bokstav c. Direktoratet innhenter skatteopplysninger fra Skatteetaten.

Seriøsitetsvilkår – krav til at foretaket ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift

Seriøsitetsvilkårene i SAK10 § 13-1a innebærer blant annet at foretak som søker om eller har sentral godkjenning ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift, jf. SAK10 § 13-1a første ledd bokstav c. Direktoratet innhenter automatisk skatteopplysninger fra Skatteetaten

Foretaket fikk som nevnt avslag på søknaden blant annet fordi det hadde restanser.

Etter ny innhenting av skatteopplysninger fra Skatteetaten per 14.03.2025 finner vi at foretaket ikke lenger har forfalte og ubetalte restanser.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at seriøsitetsvilkårene er oppfylt.

Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være svennebrev i rørleggerfaget. Høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen KEM/VVS vil også være relevant.

Utdanning og praksis fra annen EØS-stat skal aksepteres på lik linje med norsk, jf. SAK10 § 11-5 andre ledd. Foretaket har som nevnt dokumentert at Petras Saloinas er daglig leder. Han har utdanning fra Litauen innen rørlegging fra 2018.

Spørsmålet blir om denne utdanningen kan vurderes tilsvarende nivå a, fag-/svennebrevnivå.

Fag-/svennebrev er innplassert på nivå 4 i både det norske og det europeiske kvalifikasjonsrammeverket. For at en utdanning skal tilsvare fag-/svennebrev og oppfylle kravet til utdanningsnivå som kreves for det påklagde godkjenningsområdet, må den dermed være på minst nivå 4 i henhold til det europeiske kvalifikasjonsrammeverket.

Det fremgår av dokumentasjonen som er sendt inn at utdanningen har hatt en varighet på 29 uker, og har programkode 262073209. Videre fremgår det at utdanningen er innplassert i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket på nivå 3. Utdanningen vurderes dermed til et lavere nivå enn fag-/svennebrev, og oppfyller dermed ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå.

Foretaket har også dokumentert at Saloninas har utdanning tilsvarende bachelorgrad innen byggeteknologi fra 2005.

Bachelorgrad oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte bachelorgraden er tilstrekkelig relevant for utførelse av sanitærinstallasjoner.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav o med tilhørende veiledning. Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av

sanitærinstallasjoner inkludert montering av rørsystemer med tilhørende komponenter og utstyr. Fagområdet omfatter også lyd- og brannetting av rørføringer. Legging av stikkledninger frem til kommunalt ledningsnett og installering av manuelle brannslanger inngår også. Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil. Dette kan for eksempel være installasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus samt mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i fag knyttet til rørsystemer, sanitæranlegg og installasjoner.

Utdanningen til faglig leder er som sagt rettet mot byggeteknologi. Det fremgår av innsendt fagplan at utdanningen inneholder opplæring i fag som *atom- og faststoffteknikk, betonglære, tegning, kjemi, differensial- og integralregning, elektromagnetisme og optikk, elektriske og elektroniske kretser, jernbetong- og murkonstruksjoner, geodesi I, geologi, hydraulikk, ingeniørgrafikk, konstruksjonsbelastninger og begrenset stander, mekanikk og molekylærfysikk, trekonstruksjoner, materialmekanikk I og II, grunnlag i metallkonstruksjoner, grunnlag og fundamenter, bygningsarkitektur og konstruksjoner I og II, byggefysikk, byggemekanikk, byggematerialer, byggeøkonomi og overslag, byggemaskiner og utstyr, byggeteknologi og organisering, monolitt byggeteknologi, byggeproduksjons- og konstruksjonsteknologi, byggestandardisering og kvalitetskontroll.*

Til forskjell fra dette retter eksempelvis en bachelorgrad med linjefag KEM eller VVS seg mot fag innen sanitær- og røranlegg, strømningsmekanikk, termodynamikk, luftbehandling, VVS-teknisk systemforståelse og energivurderinger.

Direktoratet finner ikke at utdanningen gir kompetanse innen VVS-tekniske fag og finner dermed ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes til å ikke være tilstrekkelig relevant for utførelse av sanitærinstallasjoner

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne

på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har som sagt henvist til at de tidligere har hatt sentral godkjenning for området, på bakgrunn av samme faglige leder og samme dokumentasjon på utdanning.

Ved søknad om sentral godkjenning må det vedlegges dokumentasjon som viser at kravene i SAK10 er oppfylt. Direktoratet saksbehandler etter gjeldende regelverk, og dersom det ikke er dokumentert at kravene er oppfylt vil dette føre til avslag eller delvis avslag på søknaden. Vi har ikke mulighet til å fravike fra disse kravene. Dette gjelder også ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning. Ved søknad om fornyelse tar vi en ny vurdering av om kravene er oppfylt, der det også legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon. Det er derfor ingen automatikk i at man får innvilget sentral godkjenning, jf. SAK10 §§ 13-2 og 13-4. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor. Utdanningen innen rørlegging ble i forrige søknad feilaktig lagt til grunn som tilsvarende fag-/svennebrevnivå. Direktoratet beklager denne feilen og presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Bygg Renovasjon og VVS AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 10/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
MURMESTER SIGURD DJØNNE AS (klagesaksnr. 2025/1683).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 17.02.2025 ble vedtak av 14.02.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 21.01.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 17.02.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av murarbeid i tiltaksklasse 2
- Utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av murarbeid i tiltaksklasse 3

Avslaget for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse har relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Murmester Sigurd Djønne AS fikk sentral godkjenning første gang 29.09.1998. I perioden 02.02.2022 – 02.02.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av murarbeid i tiltaksklasse 2
- Utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 14 inntektsmottakere og ligger i Bergen. Thomas Djønne er daglig leder. Han har mesterbrev som murer fra 2001. Det er også dokumentert at Tommy Moe har mesterbrev som maler fra 1993.

Foretaket har sin virksomhet innen handel og håndverk og alt hva dermed står i forbindelse, herunder ved innskudd av kapital, eventuelt ved aksjetegning å delta i andre virksomheter i inn og utland. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.990 Annen spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet.

Saksgang

21.01.2025 Søknad

14.02.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

17.02.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de mener de har nok erfaring vedrørende plasstøpte betongkonstruksjoner, og viser til en rekke vedlegg med referanseprosjekter.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev eller tilsvarende, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i betongfaget.

Foretaket har oppgitt at faglig leder for området er Thomas Djønne. For Djønne er det som sagt dokumentert mesterbrev i murerfaget fra 2001.

Mesterbrev oppfyller kravet til utdanningsnivå. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om mesterbrev i murerfaget er tilstrekkelig relevant for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdets faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav f med tilhørende veiledning. Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner omfatter forskalings-, armerings- og utstøpningsarbeider av konstruksjoner som fundamenter, vegger, søyler, bjelker og dekker. Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 omfatter arbeider i byggverk i pålitelighetsklasse 1. Et eksempel på dette kan være fundamenter, vegger, dekker og lignende for småhus inntil 3 etasjer og 2 boenheter over hverandre. Andre eksempler kan være bygninger for publikum og arbeidsbygninger inntil 2 etasjer, forstøtningskonstruksjoner inntil 2 meter og kummer uten trafikkbelastning. Kulverter og bruer med spennvidder inntil 6 meter er også omfattet av denne tiltaksklassen. For at en utdanning skal være relevant for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner er det

avgjørende at den gir kompetanse innen nettopp forskalings-, armerings- og utstøpningsarbeider.

Utdanning som murer innehar opplæring i blant annet teglsteins- og blokkmuring, flislegging, våtromsarbeider, smøremembraner, skifer- og natursteinsmuring, puss- og overflatebehandling, og muring og montering av peis og andre ildsteder samt piper og pipeelementer. Lærerplanen for murerfaget viser at kompetansemålene blant annet er at man skal kunne planlegge og organisere byggeprosjekter, mure tegl og blokk, pusse ulke underlag, fuge, og bruke tradisjonelle og moderne muremetoder, armere, forankre og drenere konstruksjoner, legge membran, og montere og mure piper og ildsteder.

Til forskjell fra dette inneholder utdanning i betongfaget opplæring i fundamentering, forskaling, armering, montasje av innstøpingsgods og isolasjonsprodukter, utstøping av betong, produksjon av betongelementer, betongrehabilitering, brannetting og fugging.

Utdanningen som murer innehar opplæring i relevante elementer for området, som for eksempel armering og forankring, men direktoratet kan ikke se at utdanning innen murerfaget gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad, og finner derfor at utdanningen ikke er tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet. Tilsvarende vurdering er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning tidligere, ref. blant annet nemndas saksnummer 25/22.

Foretaket har som sagt også vist til at Tommy Moe har mesterbrev som maler. I utdanningen som maler lærer man å behandle og beskytte ulike overflater gjennom maling, tapetsering og andre teknikker. Direktoratet kan heller ikke se at denne utdanningen er relevant sett opp mot godkjenningsområdet faglige innhold.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Vi ønsker samtidig å informere om at godkjenningsområdet utførelse av murarbeid i tiltaksklasse 1 omfatter alle relevante arbeider ved oppføring av bygninger og småhus i tiltaksklasse 1, som for eksempel både betongarbeider, murarbeider, montering av produkter, bygningselementer, taktekkingsarbeider og membranarbeider. Foretaket har sentral godkjenning for dette området i tiltaksklasse 2.

Forholdet til tidligere godkjenning

Direktoratet har merket seg at foretaket har hatt godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Direktoratet foretar en ny vurdering, men legger vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd.

Tidligere godkjenning er innvilget på bakgrunn av faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig nivå, men som ikke lenger fremgår som en del av foretakets faglige ledelse.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Murmester Sigurd Djønn AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 11/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra FOX PROPERTY AS (klagesaksnr. 2025/1798).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 20.02.2025 ble vedtak av 17.02.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 10.01.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 17.02.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

Avslaget for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge området i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Fox Property AS med organisasjonsnummer 922245266 fikk sentral godkjenning første gang 07.08.2019. I perioden 06.05.2022 – 17.02.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

Foretaket har også henvist til foretaket Fox Property Knut Mikkell Normann Olsen med organisasjonsnummer 921183593, og at dette foretaket har hatt sentral godkjenning tidligere på bakgrunn av samme faglig leder. Dette foretaket hadde sentral godkjenning i perioden 05.11.2018 - 05.11.2021 for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntekstmottakere inntekstmottakere og ligger i Asker. Knut Mikkell Norman Olsen er daglig leder. Han har mastergrad i eiendomsutvikling fra 2011. Det er også dokumentert flere beståtte enkeltemner fra studieprogram eiendomsfag.

Foretaket har sin virksomhet innen utvikling av byggeprosjekter, skaffe tillatelser fra offentlige myndigheter og analysere muligheter for utvikling og transformasjon av eiendom med hovedfokus på boligeiendom, eiendomsutvikling, konsulenttjenester, rådgivning innen fast eiendom med mer.

Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.109 Utvikling og salg av egen fast eiendom ellers.

Saksgang

10.01.2025 Søknad

17.02.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

20.02.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de har fått avslag for prosjektering av arkitektur på grunn av krav til relevant utdanning.

Foretaket henviser videre til at de tidligere har fått sentral godkjenning for prosjektering av arkitektur, og at denne godkjenningen var gyldig til 07.08.2022. Foretaket ber om at direktoratet forholder seg til den vurderingen som er gjort i denne saken angående utdanningen og fagkombinasjonen. Videre skriver foretaket at de på bakgrunn av at utdanningskravet er oppfylt og det foreligger erfaring på antall år som oppfyller kravet til prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2, bes det primært om å innvilge tiltaksklasse 2, subsidiært tiltaksklasse 1, slik det ble gitt i 2019. Foretaket påpeker videre at dette er en videreføring av ordningen, og at det bes om at direktoratet viderefører vedtaket fra 2019 der kun daglig leders kompetanse ble lagt til grunn for fagområdet prosjektering av arkitektur.

Foretaket henviser videre til at de fikk avslag på sin søknad i 2019 på grunn av at daglig leders utdanning ble vurdert som ikke relevant, men at direktoratet anmodet foretaket om å søke på nytt på bakgrunn av at foretaket tidligere hadde fått innvilget på bakgrunn av samme dokumentasjon. Foretaket anmoder på bakgrunn av dette omgjøring av vedtaket.

Avslutningsvis så henviser foretaket til et vedlegg som fulgte ny søknad i 2019, og som også ble vedlagt søknaden i 2025, men som foretaket mener trolig ikke er lest. I dette vedlegget er det henvist til at foretaket tidligere har fått innvilget sentral godkjenning. Foretaket mente også det var oppsiktsvekkende at utdanningen ikke var relevant sammenlignet med fagområdene som ble nevnt i vedtaket, da daglig leder har master i eiendomsutvikling med masteroppgave om byggeskjønn og reguleringstvil, med fordypningsfag som jus, offentlig saksbehandling og forvaltning, kommunalteknikk, kommunal planlegging, plan og bygningsrett, GIS kartfag, kartografi, prosjektgjennomføring, arkitektur og byforming, landmåling, prosjekteringsfag, tverrfaglig sammen med landskapsarkitekter og arealplanleggere, arealplanlegging.

Det henvises for øvrig til klagen med tilhørende vedlegg.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være utdanning innen arkitektur eller bygg.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Knut Mikkell Normann Olsen har master i eiendomsutvikling fra 2011 samt flere beståtte enkeltemner ved studieprogram eiendomsfag.

Mastergrad oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte mastergraden med tilleggsfagene er tilstrekkelig relevant for prosjektering av arkitektur.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdets faglige innhold i SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a med tilhørende veiledning.

Arkitekturprosjektering omfatter arkitektonisk utforming av bygning, anlegg eller konstruksjon. Dette innebærer utforming av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta og prosjektering av utendørsområder som veier og parkeringsplasser. Universell utforming av utendørsområder og planløsning i bygget inngår også.

Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1 innebærer arkitektonisk utforming av tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet. Dette omfatter bygninger med bruksareal inntil 500 kvadratmeter og større industri- eller lagerbygninger med enkel planløsning. Endringer i eksisterende bygninger der selve bygget ikke har betydelig arkitektonisk verdi, inngår også. Dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter også enkel prosjektering etter byggt teknisk forskrift innenfor ulike fagområder som konstruksjonssikkerhet, sikkerhet ved brann, planløsning, bygningsfysikk, energi, lydforhold samt miljø og helse. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 1 kan være enebolig, tomannsbolig og andre lignende mindre bygninger. Utendørsribuner, små bruer og tårn er også eksempler som omfattes av dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 omfatter arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet og andre bygninger med bruksareal fra 500-5000 kvadratmeter med enkle krav til arkitektonisk utforming. Endringer i eksisterende bygninger der bygget i seg selv har en viss arkitektonisk eller kulturell verdi, inngår også. Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 omfatter også enkel prosjektering etter byggt teknisk forskrift innenfor ulike fagområder som bygningsfysikk, lydforhold og sikkerhet ved brann. Andre eksempler på tiltak

i tiltaksklasse 2 kan være boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg inntil 5 etasjer samt store utendørstribuner, bruer og middels høye tårn.

Ved vurderingen av om en utdanning anses relevant for prosjektering av arkitektur vil det være avgjørende at utdanningen gir tilstrekkelig byggeteknisk forståelse for å ivareta prosjektering av de ulike fagområdene, samt funksjon og design, herunder estetisk planlegging og utforming.

Mastergraden til Normann Olsen er som sagt fra NMBU og er innen eiendomsutvikling. På skolens hjemmesider er studiet beskrevet som en profesjonsutdanning der man lærer å finne tomter og utvikle disse frem til bygging. Det fremgår av innsendt fagplan at utdanningen hadde opplæring i emner som *juridisk metode og norsk rettssystem, offentlig saksbehandling og forvaltningsrett, kontrakts- og selskapsrett, kommunalteknikk, kommunal planlegging, prosjektgjennomføring, eiendomsutforming II, regulerings- og miljørett II, eiendomsmarked, analyse og verdsetting, tingsrett II, og arkitektur og byforming*. Normann Olsen har også bestått emner som *arealplanlegging, introduksjonsemne, grunnleggende landmåling, grunnleggende kartografi, bruk av GIS i planlegging og frihåndstegning*.

Direktoratet finner at Normann Olsen har bestått emner som har relevante elementer for det påklagde godkjenningsområdet, blant annet emnene *arkitektur og byforming og frihåndstegning*, men at utdanningen ellers ikke har tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til byggetekniske fag til at den gjenspeiler innholdet og arbeidsoppgavene i det påklagde godkjenningsområdet i tilstrekkelig grad. Det henvises i den forbindelse til godkjenningsområdets innhold nevnt over.

Utdanningen vurderes på bakgrunn av dette som ikke relevant for det påklagde godkjenningsområdet. Direktoratet finner heller ikke at utdanningen er relevant for tiltaksklasse 1. Godkjenningsområdet både i tiltaksklasse 1 og 2 omfatter prosjektering etter byggeteknisk forskrift innenfor ulike fagområder som konstruksjonssikkerhet, sikkerhet ved brann, planløsning, bygningsfysikk, energi, lydforhold samt miljø og helse. Direktoratet finner som sagt ikke at Normann Olsens utdanning ivaretar dette i tilstrekkelig grad.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det

påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for godkjenningsområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering av om kravene er oppfylt, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er derfor ingen automatikk i at samtlige godkjenningsområder blir innvilget. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Innvilgelsen i foregående periode er også gitt på bakgrunn av faglig ledelse som ikke lenger fremgår av foretakets organisasjonsplan eller øvrig dokumentasjon.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Fox Property AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 eller tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Klager har i e-post datert 07.04.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 12/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra SØRLANDET BRØNNBORING AS (klagesaksnr. 2025/2017).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 26.02.2025 ble vedtak av 13.02.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 16.01.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 13.02.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke har dokumentert relevant utdanning, eller nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Sørlandet Brønnboring AS fikk sentral godkjenning første gang 04.12.1998. I perioden 04.04.2022 – 13.02.2025, og flere perioder tidligere, hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 10 inntektsmottakere og ligger i Arendal i Agder. Kjell Jørgen Steinsholm er daglig leder. Han har fagbrev i anleggsmaskinreparatørfaget i tillegg til sertifisering fra *Svenska Brunnsbörres Branschorganisation* innen brønnboring.

Foretaket har sin virksomhet innen entreprenørvirksomhet, rørleggervirksomhet samt annen næringsvirksomhet i tilknytning til dette. Videre deltakelse i andre selskaper. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 42.210 Bygging av vann- og kloakkanlegg.

Saksgang

16.01.2025 Søknad

13.02.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

26.02.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Kjell Jørgen Steinsholm skriver i klagen at de viser til overgangsordningen for sentral godkjenning og e-post som ble sendt fra direktoratet 21.02.2025.

Videre skriver daglig leder at han har ca. 40 års erfaring i yrket og har hatt sentral godkjenning siden det ble opprettet.

På bakgrunn av dette ber daglig leder om at foretakets godkjenning forlenges begrunnet i ovennevnte epost.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har som sagt dokumentert at Steinsholm har fagbrev i anleggsmaskinreparatørfaget fra 1981. «Denne utdanningen oppfyller ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2.

Ved søknad om sentral godkjenning er det krav om relevant utdanning på nødvendig nivå. Selv om utdanningen ikke oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå, vil direktoratet allikevel vurdere utdanningens relevans.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdets faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningsområdet omfatter også sprenging med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Fagbrev i anleggsmaskinreparatørfaget er nå erstattet med fagbrev i anleggsmaskinmekanikerfaget. En anleggsmaskinreparatør eller mekaniker reparerer og vedlikeholder anleggsmaskiner. Vanlige arbeidsoppgaver er feilsøking, reparasjon, testing og vedlikehold av anleggsutstyr, arbeid med motorer, transmisjon og drivverk, samt hydrauliske

og elektriske anlegg, bremses, styring, belter og understell. Manuelt arbeid og bruk av avansert feilsøknings- og reparasjonsverktøy, forebyggende vedlikehold, modifisering av anleggsmaskiner og tilleggsutstyr samt konstruksjons- og reparasjonssveising er andre eksempler.

Utdanningen gir ikke opplæring i grunnarbeid eller andre anleggstekniske emner som er relevant for området. Utdanningen vurderes på bakgrunn av dette som ikke relevant for det påklagde godkjenningsområdet.

Foretaket har også dokumentert et sertifikat for *Grundutbildning för brunnsborrhare* i regi av *Svenska Brunnsborrhares Branschorganisation*. Dette er en modul på totalt 20 uker og er i regi av en privat bransjeorganisasjon.

Byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning, og tar utgangspunkt i de ulike utdanningsnivåene som følger av SAK10 § 11-2, der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at sertifikatet foretaket har dokumentert ikke oppfyller krav til nødvendig utdanning som stilles for sentral godkjenning. Innholdet i modulene er heller ikke tilstrekkelig dekkende sett opp mot godkjenningsområdets faglige innhold.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt, verken for tiltaksklasse 2 eller tiltaksklasse 1

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Det er også krav til at referanseprosjektene må dekke det vesentligste av godkjenningsområdets faglige innhold. Det vises i denne sammenheng til Ot.prp. nr 45 (2007-2008) kap. 10.8.1, hvor det heter at det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres at foretakets faglige ledelse må vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning for. Direktoratet viser i denne sammenheng til hva godkjenningsområdet omfatter, som nevnt ovenfor.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet vil derfor kun kort kommentere dokumentert praksis. Foretaket har i hovedsak vist til referanseprosjekter som omhandler peling og fundamentering. Dette er praksis som inngår i godkjenningsområdet,

men direktoratet kan ikke se at foretaket har beskrevet eller synliggjort at det har tilstrekkelig dekkende praksis for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Foretaket viser i klagen til overgangsbestemmelsen og e-post som foretaket mottok fra direktoratet 21.02.2025.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 gir kun anledning til å kompensere for manglende utdanningsnivå, og kommer derfor ikke til anvendelse i de tilfellene det ikke er dokumentert relevant utdanning.

Det vises i denne sammenhengen til utdanningsvurderingen ovenfor. Da det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil ikke overgangsbestemmelsen kunne komme til anvendelse.

Når det gjelder e-posten foretaket mottok fra direktoratet, gjelder denne kun foretak som har innvilget sentral godkjenning etter overgangsbestemmelsen. Som det følger av gjennomgangen over kommer ikke overgangsbestemmelsen til anvendelse i foretakets tilfelle.

Ved en feil ble denne e-posten sendt ut til alle foretak med sentral godkjenning, og ikke bare de som omfattes av overgangsbestemmelsen. Direktoratet beklager denne feilen og at denne kan ha skapt misforståelser. E-posten følger vedlagt klagesaken som vedlegg 4.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til vurderingen ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Sørlandet Brønnboring AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2. Direktoratet finner heller ikke at kravene er oppfylt for området i en lavere tiltaksklasse.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 13/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
ANLEGG OG GRAVESERVICE AS (klagesaksnr. 2025/2383).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 07.03.2025 ble vedtak av 28.02.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.02.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 28.02.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde heller ikke dokumentert

relevant praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-1, 11-5 og 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Foretaket hadde heller ikke dokumentert at kravet til utdanningsnivå var oppfylt for en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Anlegg og Graveservice AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 7 inntektsmottakere og ligger i Ålesund i Møre og Romsdal. Stig Brungot er daglig leder. Han har kompetansebevis for skriftlig eksamen i anleggsmaskinførerfaget fra 2024. I klagesaksomgangen har foretaket også lagt ved dokumentasjon på fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2008 tilhørende Per Ståle Sollied.

Foretaket er underenhet av foretaket Anlegg og Graveservice AS, med organisasjonsnummer 920024173, og driver anleggsvirksomhet med maskiner og materiell. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

05.02.2025 Søknad

28.02.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

07.03.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

12.03.2025 Brev om behov for ytterligere opplysninger i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at dokumentasjon vedlagt for daglig leder er et kompetansebevis, og at dette er fagprøven som ble tatt som privatist på Borgund videregående skole i desember 2024. Foretaket mener at de med dette har dekket kravet om mesterbrev og kan vise til mer enn 3 års relevant praksis.

Foretaket skriver videre at de har ansatt ny maskinfører med over 20 års erfaring samt fagbrev i maskinførerfaget. Foretaket skriver også at de har vedlagt fagbrev og referanseprosjekter som dekker tiltaksklasse 2.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev, eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

For funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er kravet fag-/svennebrev, eller tilsvarende, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i anleggsmaskinførerfaget.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av fag-/svennebrev, mesterbrev, vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdannelse i form av svennebrev, vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdannelse for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22, 5/23 og 20/24.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Stig Brungot har kompetansebevis for skriftlig eksamen i anleggsmaskinførerfaget fra 2024. Det er ikke dokumentert at Brungot har bestått fagprøve, eller at han har oppnådd fagbrevet. Brungot oppfylder dermed ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå, verken for tiltaksklasse 1 eller tiltaksklasse 2. Direktoratet ba i brev datert 12.03.2025 om kopi av fagbrev eller annen dokumentasjon som viste at Brungot har oppnådd fagbrevet. Direktoratet har ikke mottatt svar på denne henvendelsen.

I klagesaksomgangen har foretaket også lagt ved dokumentasjon på fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2008 tilhørende Per Ståle Sollied. Denne utdanningen oppfylder ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Utdanningen oppfylder imidlertid kravet til nødvendig utdanningsnivå i tiltaksklasse 1.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er oppfylt for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 for Per Ståle Sollied.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1 omfatter fjellarbeid i dagen, sprengning av grøfter eller skjæringer uten krav til kontur og med liten risiko for skader. Andre eksempler er graving uten krav til midlertidig sikring av byggegrop samt lett komprimering omfattes også. Andre eksempler kan være gravings-, avstivnings-, sprengnings- og gjenfyllingsarbeider for kabel, og dreneringsarbeider og VA ledninger med grøfter grunnere enn 2 meter. Legging av dekker for gang- og sykkelveier, innkjørsler, interne veier og tilsvarende er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 1. Godkjenningsområdet omfatter også utførelse av fundament for veger som er definert som for eksempel atkomst- og samleveier med en årsdøgntrafikk på inntil 1500. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være planeringsarbeider, mindre betongarbeider samt utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanlige forhold. Rørpressing og boring i fjell eller i løse masser inngår også.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningsområdet omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Som nevnt skal relevant utdanning for et godkjenningsområde også tilhøre samme person. Praksisen må være fra samme eller høyere tiltaksklasse, jf. SAK10 §§ 11-3 første ledd med tilhørende veiledning og 11-4 første ledd med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt for tiltaksklasse 2, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen for denne tiltaksklassen. Dette vil dermed kun kommenteres kort i det følgende. For

godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 må det dokumenteres minimum 2 års relevant praksis tilhørende Per Ståle Sollied for at kravet til praksis skal være oppfylt.

Foretaket har i søknaden vist til referanseprosjekter oppført som foretakets praksis og som kan knyttes til Stig Brungot fra 2022-2024. Prosjektene dreide seg om grunnarbeider for tomter for enebolig. Disse prosjektene vurderes ut ifra nåværende beskrivelser av tiltakene, arbeidsoppgaver, grunnforhold og kompleksitet til lavere tiltaksklasse. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanningsnivå for Brungot verken i tiltaksklasse 1 eller tiltaksklasse 2, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning. Foretaket har ikke dokumentert at Per Ståle Sollied kan knyttes til disse prosjektene.

Foretaket har i klagesaksomgangen lagt ved en arbeidsattest for Per Ståle Sollied der det vises til at Sollied var maskinfører under flere prosjekter for Mesta. Det er imidlertid ikke lagt ved noen nærmere beskrivelse av prosjektene med tanke på selve tiltaket og Sollieds arbeidsoppgaver. Det mangler derfor nok informasjon til at direktoratet kan vurdere tiltaksklasse, eller om praksisen er relevant og dekkende for godkjenningsområdet. Direktoratet ba i brev datert 12.03.2025 om bedre beskrivelser av disse referanseprosjektene, men har ikke mottatt svar på denne henvendelsen.

Krav til praksis er dermed ikke oppfylt verken for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 eller tiltaksklasse 1.

Forhold knyttet til fast ansettelse

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Den faglige ledelsen må ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å ivareta kravene i plan- og bygningsloven.

Foretaket har ikke dokumentert at Per Ståle Sollied er fast ansatt i Anlegg og Graveservice AS med organisasjonsnummer 920150705. Direktoratet ba i brev datert 12.03.2025 om dokumentasjon på fast ansettelse for Sollied, men har ikke mottatt svar på denne henvendelsen.

Kravet til fast ansettelse er dermed ikke oppfylt for Sollied.

Direktoratet ønsker også å bemerke at veiledningen til SAK10 § 11-1 andre ledd understreker at det ikke er tilstrekkelig at faglig ledelse er fast ansatt i et tilknyttet foretak. Videre fremgår det av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning at sentral godkjenning gis til foretak og følger foretakets organisasjonsnummer.

Innsendt dokumentasjon på fast ansettelse for Stig Brungot er knyttet til hovedenheten Anlegg og Graveservice AS med organisasjonsnummer 920024173, og ikke underenheten som har søkt om sentral godkjenning. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at Brungot er ansatt i underenheten Anlegg og Graveservice AS med organisasjonsnummer 920150705. Det samme gjelder innsendt organisasjonsplan. Det kan synes som om foretaket har sendt inn søknad for feil organisasjonsnummer, og direktoratet gjør derfor foretaket oppmerksom på dette, dersom foretaket skal søke om sentral godkjenning på et senere tidspunkt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Anlegg og Graveservice AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider, verken i tiltaksklasse 2 eller i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 14/25   Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra B TARBERG AS (klagesaksnr. 2025/2534).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 11.03.2025 ble vedtak av 10.03.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 16.01.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 10.03.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Avslaget for samtlige områder ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Det ble også kommentert at foretaket tidligere hadde hatt sentral godkjenning for områdene etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, men at foretaket ikke hadde søkt om fornyelse av sentral godkjenning, og at overgangsbestemmelsen derfor ikke kommer til anvendelse. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene innen utførelse i tiltaksklasse 1.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1. Det vil si at foretaket har fått innvilget dette godkjenningsområdet. Det ble ved avgjørelsen tatt en ny vurdering av daglig leder Aleksander Tarberg sin utdanning.

Generelle opplysninger om foretaket

B Tarberg AS fikk sentral godkjenning første gang 28.11.1998. Foretaket har hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene i flere perioder. I perioden 16.11.2021 – 16.11.2024 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 8 inntektsmottakere og ligger i Herøy i Møre og Romsdal. Aleksander Zahl Tarberg er daglig leder. Han har bachelorgrad i geografi. Foretaket har også dokumentert at Bjarne Tarberg har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 1998.

Foretaket driver entreprenørvirksomhet og det som står i forbindelse med dette, herunder å ta del i selskap med lignende virksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

16.01.2025 Søknad

18.02.2025 Foreløpig svarbrev

07.03.2025 Tilleggsinformasjon fra foretaket

10.03.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

11.03.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver at daglig leder har jobba og tatt kurs/opplæring i 6 år gjennom Herøy kommune. Foretaket skriver at daglig leder da jobbet som byggesaksbehandler og planlegger der. Foretaket anfører at daglig leder gjennom denne jobben fikk god erfaring og innsikt i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og ansvarsområde. Foretaket skriver også at daglig leder gjennom arbeid har gjennomført mastergrad i planlegging og ledelse ved Høgskolen i Volda.

Videre skriver foretaket at de tidligere har hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene, og ikke har noen merknader knyttet til dette. Foretaket mener at de tvert imot har skaffet seg mer erfaring og kunnskap.

Foretaket skriver også at det er viktig for de å ha tiltaksklasse 2 på grunn av de oppdragene de jobber med og har tilgang til i sitt nærområde, og at de er redde for at de også mister

tilgang på vesentlig oppdragsmengde i et vanskelig marked for bygg og anlegg, dersom de mister sentral godkjenning for tiltaksklasse 2.

Avslutningsvis så skriver foretaket at det ikke er noen endringer i den faglige ledelsen i forhold til tidligere godkjenninger.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Det avgjørende for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse er at det er søkt om fornyelse av sentral godkjenning. Det vil si at foretakene tidligere må ha hatt sentral godkjenning for de omsøkte godkjenningsområdene, og at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Foretaket B Tarberg AS hadde blant annet i perioden 16.11.2021 – 16.11.2024 sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene. Samtlige områder var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Ny søknad om sentral godkjenning ble sendt inn 16.01.2025, det vil si to måneder etter at forrige godkjenning utløp. Det innebærer at forutsetningen om at søknaden er sendt inn innen utløpet av forrige godkjenningsperiode, ikke er til stede. Denne fristen er som nevnt absolutt og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse i dette tilfellet.

Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Samlet vurdering av godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har dokumentert at Bjarne Tarberg har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget. Fagbrev oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå for godkjenningsområdene.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for Bjarne Tarberg.

Foretaket har også dokumentert at Alexander Tarberg har bachelorgrad i geografi.

Bachelorgrad oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for områdene.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte bachelorgraden i geografi er tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler de påklagde godkjenningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b, c og d med tilhørende veiledninger.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningsområdet omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprengning, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Fagområdet landskapsutforming omfatter opparbeidelse og planering av grøntanlegg, idrettsanlegg, mindre veier og plasser. Legging av dekker med belegningsstein, natursteinsarbeider og utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse er også eksempler på arbeider som omfattes av fagområdet. Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 omfatter opparbeidelse og planering av større grøntanlegg og idrettsanlegg. Dette kan for eksempel være parker, gravlunder, fotballbaner og løpebaner. Overvannshåndtering i områder hvor håndtering av overvann har middels til stor betydning for konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet inngår også. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være legging av dekker med belegningsstein på veger og plasser beregnet for tung trafikk, som for eksempel hovedveier i byer og områder for varelevering. Oppføring av støttemur med høyde over 2 meter omfattes også av godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Planering, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er andre eksempler.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen anleggsteknikk, herunder grunnarbeid, utforming av anlegg med forskjellige materialer som naturstein og betong, og utførelse av arbeid med plantematerialer og vekstmedie.

Fagområdet utførelse vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr. Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 omfatter legging av rør for vann, avløp og overvann i tiltak med liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, men der mangler og feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller motsatt. Dette kan være legging av rør for vann med diameter inntil 200 mm og legging av rør for avløp med diameter inntil 400 mm, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter legging av rør for vann og avløp inntil henholdsvis 63 og 200 mm i diameter. Legging av overvannsrør for større boligfelt inngår også.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

En bachelorgrad i geografi er en tverrfaglig utdanning der man studerer samfunnsutfordringer både fra samfunns- og naturperspektiv. Aktuelle temaer for utdanningen er grønn omstilling, klimaendringer, naturfarer, globale ulikheter, klima- og energiomstilling, matsikkerhet og forvaltning av naturressurser.

Det fremgår av fagplanen til utdanningen at den gir opplæring i emner som *samfunnsvitenskaplige tenkemåter, samfunnsvitenskapelig metode, landformdannende prosesser, kartografi og feltkartlegging, globalisering, ny romlig arbeidsdelig og stad, vegetasjon, klima og marin geografi, geografiske informasjonssystem: teori og praksis, terrestriske klima- og miljøendringer, kulturlandskapets geografi, natur- og miljøgeografisk feltkurs samt miljøforvaltning og planlegging*. Det fremgår også at Tarberg fikk innpass for fagene *rettslære, estetikk, byggeskikk og arkitektur, veg- og arealplanlegging* samt *ressursforvaltning*, slik at disse fagene også inngikk også i bachelorgraden.

Direktoratet finner at faget veg- og arealplanlegging innehar elementer som kan være av relevans for de påklagde godkjenningsområdene, men at utdanningen ellers ikke innehar tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til anleggstekniske fag eller vann- og avløpsteknikk til at den gjenspeiler innholdet og arbeidsoppgavene i de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningen vurderes på bakgrunn av dette som ikke relevant for de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la

praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at B Tarberg AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagde godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 03.04.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken. Når det gjelder mastergraden innen samfunnsplanlegging og ledelse, kan ikke Klagenemnda se at denne er dokumentert, og nemnda kan derfor heller ikke ta stilling til relevansen.

Sak 15/25   Eventuelt

Neste klagenemndsmøte blir onsdag 17. september kl.09.00 – 12.00 på Teams.